

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, syyskuun 7 - Wed. Sept. 7, 1988

FINNISH AMERICAN WEEKLY

84 vuosikerta LXXXIV No. 35 45 cents

Säteily ei pelota alan tiedemiehiä

Parikymmentä ulkomaista säteilytiedemiestä vieraili elokuun lopulla supisuomalaisessa maa-laismaisemassa.

Kansainvälinen säteily-yksiköiden ja -mittausten komissio lopetti vuosikokouksensa rennosti rantamökillä Aitoossa.

Komission ranskalainen puheenjohtaja Andre Allisy ehti juhlinnan lomassa puhumaan myös vakavia. Hänen mielestään mm. Tshernobylin ydinvoimalaonnettomuuden seurauksia on selvästi liioiteltu.

- Vasta ydinsota saisi minut todella huolestumaan. Tunnen oloni täysin turvalliseksi niin Pariisissa kui Aitoossakin. Ihmisillä ei ole mielestäni mitään syytä huoleen.

Allisy suhtautuu luottavaisesti myös elintarvikkeiden säteilytykseen.

- Säteilytys on täysin harmitonta eikä vahingoita elintarvikkeita lainkaan.

Ranskalainen asiantuntija ei pidä myöskään radonkaasua suurena ongelmana.

- Radonia on esiintynyt aina. Se on maapallon täysin lunnollista säteilyä.

Kansainvälinen säteilykomissio on pitänyt vuosikokouksensa jo kolmasti Suomessa. Isäntänä toimi täälläkin kertaa Säteilyturvakeskus.

- Jäsenet ovat ihastuneet maa-hamme ja tulevat tänne mielellään. Kahdella edellisellä kerralla he ovat pysytelleet vain pääkaupunkiseudulla. Nyt halusimme näyttää

heille myös Suomen maaseutua, kertoo ylitarkastaja Hannu Järvinen Säteilyturvakeskuksesta.

Ulkomaalaiset säteilyasiantuntijat kehuivat Suomea ja suomalaisia varauksetta.

- Ihmiset ovat niin vieraan-varaisia ja ystävällisiä, kiitteli japanilainen fyysikko Mitio

Inokuti.

Suomalaiset puuttuvat

Säteilykomissio on riippumaton ryhmä kansainvälisesti tunnustettuja tiedemiehiä. Komission jäsenet valitaan yksinomaan tieteellisten ansi-

oiden perusteella. Järjestöön ei ole vielä kutsuttu ainoakaan suomalaista tiedemiestä.

- Alan tutkimus on Suomessa nuorta. Jäseneksi pääseminen vaatii kansainvälistä meriittiä. Suomalaisten mukanaolo on kuitenkin tulevaisuudessa täysin mahdollista, Hannu Järvinen uskoo.

Säteilytiedemiehet saapuivat Aitooseen M/s Mirellalla. Rannalla heitä odottivat lämmin sauna ja suomalaisten emäntien valmistamat herkut.

Reagan ja Gorbatshev Nobel-ehdokkaiksi

Huhu, jonka mukaan presidentti Ronald Reagan ja puoluejohtaja Mihail Gorbatshev jakaisivat tämänvuotisen Nobelin rauhanpalkinnon, sai uutta vahvistusta viime viikolla kun Oslossa toimiva Nobel-komitea sanoi julkistavansa palkinnon saajan nimen tai nimet jo syyskuun 29. päivänä.

Aikaisemman käytännön mukaan palkinnon myöntäminen on julkistettu joulukuun 10. päivänä, mutta huhujen mukaan aikataulua on muutettu Yhdysvaltain presidentinvaalien vuoksi.

Suurvaltajohtajien ohella YK:n pääsihteerä Javier Perez de Cuellaria on pidetty yhtenä vahvoista tämänvuotisista Nobel-ehdokkaista.

Hyljekuolemat nyt Englannin rannikoilla

LONTOO, Englanti - Salaperäinen hylkeitä surmaava virussairaus, joka on aiheuttanut jo tuhansien hylkeiden kuoleman Euroopan pohjoisilla merialueilla, on levinnyt Englannin rannikkoalueille, ilmoittaa Cambridgessä sijaitseva meri-imettäväsä tutkiva instituutti.

Viime viikkojen aikana on 80 yksilöä Englannin kaikkiaan 20,000 hylkeen kannasta menehtynyt seurauksena virusperäisestä keuhkotulehduksesta, joka aiheuttaa paineita hylkeiden ihoon ja eviin, kerrottiin instituutista äskettäin.

Ekologit syyttävät Pohjanmeren teollisuusjätteitä tulehdusten syyksi.

Englannin rannikoiden hyljeyhdyskunnat ovat suurimpia Euroopassa.

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8-10

- Finnish Foreign Trade Minister to visit
- Karelian Tarts in the West
- Kaskenpoltto
- Travels in Southern France

Sisäsivuilla:

- Matka Thaimaahan sivu 2
- Kalevan Naisten ylikokouksesta sivu 5
- Floridan kuulumisia sivu 6
- Fitchburgin ympäristö sivut 12 & 13
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

A special offer for new subscribers!

Three months for five bucks! Whether you read Finnish or English, *Raivaaja* will keep you in touch with your roots, current Finnish American activities and events in Finland. Subscribe now!

Name _____

Address _____

Note: This offer is limited to new subscribers only and expires on September 30, 1988. Regular rates are \$20.00 a year, \$13.00 for six months, and \$9.00 for three months.

Ympäristösuojelu

Vierallenaan Bostonissa viime viikolla varapresidentti George Bush käytti tilaisuutta hyväkseen ja pistäytyi myös Bostonin satamassa, minkä uskotaan olevan yhden Yhdysvaltain saastuneimmista satamista. Seurauksena hän nosti ympäristönsuojelun tämän syksyn poliittisen areenan keskeiseksi kysymykseksi. Asiallisesti tehty.

Viime kuukausien aikana amerikkalaiset kuten muutkin maapallon asukkaat ovat saaneet kuulla ns. kasvihuone-ilmaston synnyttämästä ympäristöllisestä uhkasta. He ovat myös tietoisia, että vain vahva poliittinen johtoporras on valmis käymään härkää sarvista.

Kumpikaan presidenttiehdokas, ei Bush sen enempää kuin Michael Dukakiskaan, ei ole osoittanut ottavansa ympäristösuojelun vakavissaan.

Dukakisin edeltäjän kuvernööri Kingin hallitus ja federaalinen Ympäristöllinen suojelusagenttuuri (EPA) osoittivat piittaamattomuutta Bostonin sataman suhteen. Dukakis jatkoi samaa toimimattomuuden linjaa ja ryhtyi puhdistustoimiin vasta tuomioistuimen vaatimuksesta.

Bushin maine ei ole parempi. Miten muuten on selitettävissä hänen vaitiolonsa Reaganin hallituksen käyttäessä veto-oikeuttaan sekä puhtaan veden että ilman lakiasetusten suhteen, kieltäytyessä ryhtymästä toimiin haposateen taltuttamiseksi ja supistaessa ympäristön suojelemiseen käytettäviä määrärahoja.

Äänestäjät katsovat nyt tulevaisuuteen. He haluavat kandidaateiltaan konkreettisia esityksiä siitä, miten he aikovat toimia haposateen, jätehuollon ja muiden elinympäristömme puhtautteen ja suojelemiseen vaikuttavien tekijöiden suhteen.

Letunen Iolex ja muita juttuja

Thaimaa on puhdistanut mainettaan matkailumaana. Ei suinkaan tarvitse olla yksinäinen poikamies saadakseen siellä aikansa kulumaan.

Thaimaassa aurinko paistaa, ihmiset ovat ystävällisiä, ruoka hyvää ja hotellit ylellisiä.

Thaimaa on eurooppalaiselle sopivan eksoottinen kohde, kulttuurishokkiin vaipumisesta ei ole pelkoa, vaikka täysin erilaisessa ympäristössä ollaankin.

Kesäisin Suomesta Thaimaahan matkustaa vain murto-osa talven turistimäärästä. Kerrankin on ympäristössä missä valkoihoiset muodostavat vähemmistön.

Kesä on Thaimaassa sadekautta, mikä ei tee siitä kuitenkaan huonoa turistaikaa. Lämpimistä sadekuuroista ei ole suurta haittaa, ne enemmänkin puhdistavat ilmaa ja usein ajoittuvat yöaikaan. Ainakin heinä-elokuun vaihteessa aurinkoisia päiviä riitti ja myös omassa nahassa tunsia auringon tekevän tepposia myös pilvisinä päivinä.

Aasiassa parhaat hotellit

Jo Bangkokin lentokentällä ryhmämatkalaiset vastaanotetaan huomaavaisesti kukkaseppelein ja linja-automatkalalla kentältä hotelleihin tarjotaan kosteuspyyhkeitä. Näinkin pienet asiat saavat matkailijan tuntemaan itsensä hyvin terveulleeeksi.

Kesäkaudella matkailijat si-joitetaan kolmen ja neljän tähden hotelleihin. Jo kolmen tähden hotellin, Manohran, taso ja varsinkin palvelu ylitti käsityksen kotipaikkakunnan hotellien tasosta. Siisti ilmastoidut huoneet siivottiin päivittäin, huoneen minibaari täydennettiin, nopea ja edullinen pesupalvelu toimi, tuoreita kukkia ilmestyi päivittäin huoneeseen ja kerrospalvelija muisti aina tervehtiä hymyillen. Ainoastaan baarin kielitaitoisena itseään pitävä baarimestari jupisi synkästi kulmiensa alta eikä koskaan onnistunut tekemään itseään ymmärretyksi.

Nimipäivät

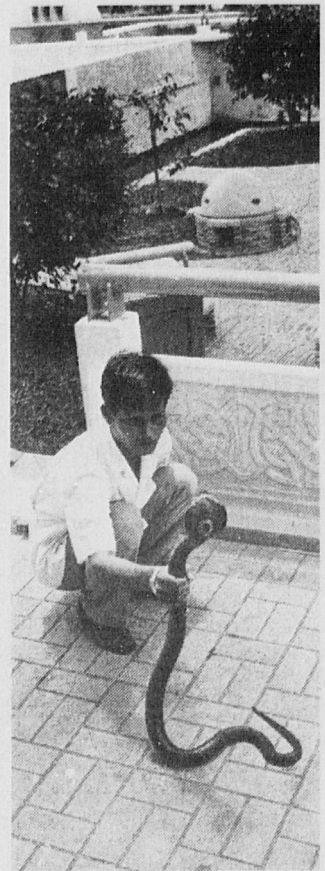
Syyskuun 16 p., Hellevi, Hillevi, Hille
Syyskuun 17 p., Aili, Aila
Syyskuun 18 p., Tyyne, Tyyni
Syyskuun 19 p., Reija
Syyskuun 20 p., Varpu
Syyskuun 21 p., Mervi
Syyskuun 22 p., Mauri

Huoneiden äänieritys ei myöskään ole riittävä, naapurin lapsiperheeltä olisi aamuisin saanut suojautua korvatulpin.

Neljän tähden hotelli, Narai, teki todellisen vaikutuksen. Muutamaa satasta ei kannattaisi matkaa tilatessa säästellä. Ylellinen aasialainen hotelli on jo matkakokemus sinänsä. Hotelli on matkailijalle tärkeä keidas välillä likaiselta tuntuvassa kaupungissa.

Sadekauden kuumankostea ilmasto tekee väsyneeksi ja oppaan mukaan siihen totuttaminen kestää parisen kuukautta. Pienten päiväunien jälkeen aksaa taas. Hotellien liiankin tehokas ilmastointi koitui tosin joillekin kurkkukivuksi.

Tärkeitä matkaelämyksiä oli myös tutustuminen maailman parhaaksi valittuun hotelli Orientaliin. Piccolot taittuivat jo ovella kuin linkkuveitsi, aulaan soi kamariorkesterin puhdas soitto ilmeisesti tervetuliaisina japanilaisryhmälle. Jokirannan grilliterassilla palvelu toimii kuin ajatus. Ruokailijan tyhjentämät lautaset häviävät keittiöön ennenkuin viimeinen ruokapala on ehtinyt alas, jäävettä ja kahvia kaadetaan lisää ennenkuin sitä toivookaan, pikkulapsia autetaan jälkiruokakakun leikkaamisessa, ruokaliina autetaan syliin ennenkuin itse huomaakaan. Terassilla pyörtyneen avuksi kiirehti heti neljä arvokkaan ja hätäntyneen näköistä herrasmiestä jne. Kaikesta kuvastuu työntekijöiden selvä palvelunhalu ja ammattilypeys.

Satoja temppeleitä

Ensivaikutelma kuuden miljoonan asukkaan Bangkokista on kaoottinen. Kaupungin läpi ajettaessa näkee rakennuksia hökkeleistä loistomalleihin. Erilaiset kulkuneuvot, bussit, autot, moottoripyörät, mopotaksit ja jopa elefantit vyöryvät eteenpäin kaistatomaalta vaikuttavalla tiellä. Tien ylittäminen on taidetta.

jatkuu seuraavalla sivulla

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid at Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR Marita Cauthen
BUSINESS MANAGER Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 am to 4 pm

TELEPHONE (508) 343-3822

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1988: Yhteensä \$2,281.00

Toivo Heiskasen muistolle
Ethel ja Anton Nopanen, Fitchburg, MA \$10.00

Serkkunsa Laila Lammin muistolle
Joganne ja Richard Menice ja
Impi Saloma, So. Weymouth, MA \$25.00

Sylvia Filpun muistolle
Leslie ja Miriam Rivers, West Simsbury, CT \$25.00

Hilma Penttilän muistolle
Josephine Stenback, Dayville, CT \$25.00

Kiitos lahjoittajille!

IN CELEBRATION OF THIS,

350 YEARS[®]
OF FINNISH
AMERICAN
FRIENDSHIP
1638-1988

WE'RE OFFERING THESE:

NEW, LOW ROUNDTRIP FARES TO HELSINKI

DATES	FROM NEW YORK	FROM L.A. OR SEATTLE
8/15-9/30	\$768	\$908
10/1-12/11	\$548 (midweek)	\$648 (midweek)
	\$598 (weekend)	\$698 (weekend)

In recognition of the arrival of the first Finnish settlers to the new world 350 years ago, the U.S. Congress has designated 1988 as the National Year of Friendship between the United States and Finland.

In recognition of this declaration, we are pleased to offer new, low Special Friendship Year Fares to Helsinki.

Of course, for fares this low, there are some restrictions. You must stay a minimum of 7 days and a maximum of 21 days. Reservations must be made at least 30 days prior to departure and payment must be made within 48 hours of making reservations. Tickets are non-refundable. Taxes are not included. Seats at these fares are limited and may not be available on every flight.

For more information, contact your travel agent, or call Finnair, 800-223-5700 (In New York, 212-889-7070).

LETUNEN...

jatkoa edelliseltä sivulta

Monien eurooppalaisten kaupunkien tapaan Bangkokin nähtävyyksiin ei voi tutustua jalankulkijana. Paikan päälle ehtiminen olisi jo vienyt kaiken energian. Kaupungissa ei ole varsinaista keskustaluetta, vaan eri puolilla oleviin tutustumiskohteisiin ja ostoskeskuksiin on suunnitettava kartan ja taksikuskin avulla.

Yksisuuntaisten katujen suuren määrän takia luuli usein, taksin olevan menossa väärään suuntaan vaikka aina perille päästiinkin. Parhaan yleiskuvan kaupungista saa matkanjärjestäjän retkillä. Oppailla oli harvinainen kyky ujuttaa tietoisuutemme meilte outoja itämaisen kulttuurin piirteitä. Yksin kiertelemällä ja kirjallisuuteen tutustumalla ei olisi saanut yhtä paljon irti.

Täytyy nöyrästi tunnustaa, että itsekin oppii jotakin uutta koko ajan. Tätä kulttuuria ei voi sisäistää hetkessä, opas kertoi. Thaimaan kansa on 93-prosenttisesti buddhalaisia ja jo Bangkokissa on Buddhan tempeleitä sadoittain. Tärkeimmistä patsaista jäi mieleen viisitonnen ja kolmetrimetrinen kultainen Buddha, yli 45-metrinen lehtikullattu makaava Nirvanaan vaipuva Buddha ja buddhalaisille tärkein smaragdebuddha, jolle kuningas vaihtaa kultaisen ja jalokivin koristellun asun aina vuodenaikojen vaihteessa.

Turisteille temppelit olivat pelkän uteliaisuuden kohteita, mutta itse buddhalaisille hiljentymisen paikkoja. Ruokailija tuo uhrilahjaksi kolme esinettä: kynttilän, lootuksen kukan ja suitsukkeita. Buddha-patsaisiin käydään kiinnittämässä lehtikultaliuska, jonka uskotaan tuovan antajalleen etuja. Tempeleissä voi

myös ennustikuilla katsoa tulevaisuutensa ja etsiä vahvistusta suunnitelmilleen. Paikoin munkit jakavat siunauksia sinin nauhoja rannekoruiksi suojelemaan pahoilta hengiltä. Uskomus tarttui, eikä nauhaa tahtonut uskaltaa poistaa varsinkaan ennen pitkää lentomatkaa.

Käärmeitä kaulailemassa

Tempeleitäkin suurempia elämyksiä olivat ihmisten ystävällisyys ja vierailu matelijafarmeilla.

Ihmisten hyväntuulisuus sai omankin mielialan kohoamaan. Jo katuelämän seuraaminen kävi ohjelma-numerosta ja kaduilla liikkuminen tuntui turvalliselta esimerkiksi Isanbuliin verrattuna. Kaduilla vietettiin aikaa ja katukeittiöissä valmistui välipalaa ja suomalaisen nenään kovin vastenmieliset tuoksut leijuivat ilmassa. Aktiivisia katukäppäilyjä riitti Bangkokissa ilta-kymmeneen ja rantakohdeissa Pattayalla pikkutunneille.

Työntekevä thaimaalainen näytti ahkeroivan pitkiä päiviä keskimääräisen kuukausiansion jäädessä kuitenkin noin 500 markkaan (\$120). Maassa on koulupakko ja lukutaidon kerrotaan olevan hyvä. Eurooppalaiselta ei thain kielten tavaaminen onnistu kirjainten ollessa täysin erilaisia. Yhteisenä turistikielenä käytetään thaimaalaisittain mukailtua englannin kieltä, josta aivan ensimmäiseksi heitetään pois.

-Do you want lice? kysyi tarjoilijapoika ja vähän aikaa meni ennenkuin osat loksahdivat kohdalleen. Oli kysymys riisistä. Aina ei tulkinta osunut aivan kohdalleen, mutta suuttua ei saa. Thaimaalainen selvittää asiat hymyillen.

Katukuvassa näkyi myös paljon oranssikaapuisia munkkeja. Kerrotaankin, että suurin osa thaimaalaisista miehistä viettää lyhyen ajan tai jopa vuosia luostarissa. Nuorelta vaikuttanut paikallisopas oli ollut seitsemän vuotta luostarissa.

Punaisen ristin hoitamalla käärmefarmilla vierailu on hyvää vastamyrkkyä kuumuuden aiheuttamaan lomatylyksytymiseen. Farmilla valmistetaan vastamyrkkyä käärmeenpistoon ja paikasta on samalla tehty nähtävyys. Käärmeenkäsittelijät esittelevät kasvattejaan päivittäisissä näytöksissä. Kobraa ärsytetään ja saadaan se kohoamaan kuuluisaan asentoonsa. Yleisölle esitetään myös miten myrkyä lypsäminen tapahtuu. Väsähtänytkin matkailija piristyy kummasti, kun pääsee silittelemään niitä vähemmän myrkyllisiä vonkaleita tai poseeraamaan kaulakkain suuren kuristajapythonin kanssa.

Krokotiileja ja itsepuolustusta

30 km:n päässä Bangkokista sijaitsee krokotiilifarmi, joka on myös valjastettu turismille. Farmilla asustaa n. 30,000 eri-ikäistä krokotiilia, joita tarhataan nahan saamiseksi. Kävijöiden iloksi esitetään krokotiilipainia kesyhyköiltä vaikuttavien eläinten kanssa. Eläimiä ei kuitenkaan kannata lähestyä. Joku tipahdanutta kukkaroaan tavoittelut oli menettänyt koko käden.

Suurissa altaissa tarhattavat eläimet esiintyvät ikäkausittain ja suuren altaan isoille eläimille pääsee maksusta katselemaan kananpaloja.

Alueella on myös eläintarha ja itseään pääsee kuvauttamaan apinoiden, tiikereiden ja elefanttien kanssa. Krokotiilit tuntuivat kiinnostavan kovasti myös sunnuntaista vapaapäiväänsä viettäviä paikallisia ihmisiä, vaikka kaiken yllä leijuikin turistiryssän tunne. Miellenkiintoista se kuitenkin oli.

Myös uivat markkinat olivat kokemisen arvoinen kohde. Itse Bangkokista ei sellaisia enää löydy, vaan on matkattava kauemmaksi. Damnoen Saduakin kylän markkinoiden näyttämönä ovat kanavat ja veneet. Kylään matkataan bussilla, pitkähäntäveneellä ja torikanavia pääsee vilkkaamaan sampaanilla. Veneestä naiset myyvät kalaa, lihaa, hedelmiä jne.

Kaikista mieluisin Bangkokin-muisto jäi viimeisen aamun Lumpinipuiston kierroksesta. Kerrotaan, että ihmiset käyvät puistossa aamun vähäisessä kuumuudessa lenkkeilemässä ja harjoittamassa Tai Chi -voimistelua (vanhaa kiinalaista voimistelua ja itsepuolustusohjelmaa).

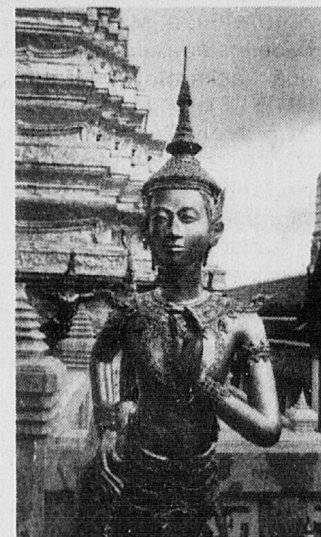
Viimeisen aamun sateessa saavuimme puistoon jo kello kuusi ja arvelimme, ettei siellä olisi ketään muuta meidän lisäksi, mutta olimme väärässä. Puisto suorastaan kuhisi aamuvirkkuja liikkujia, joista toiset olivat varustautuneet sateenvarjoilla tai muovipussitai sateenvarjopäähineellä. Rankempien kuurojen aikana taivuteltiin ja seurusteltiin katosten alla. Sateen tauotua löytyi puistosta kymmeniä tätä mystistä Tai Chi -liikkeitä harjoittavia ryhmiä. Erityisesti vanhat ihmiset näyttivät viihtyvän ryhmissään ja elämänilo väreili ilmassa. Vanhuksillakin oli oma roolinsa ryhmässä, nuoremmat auttoivat tuskin liikuntakykyiselle miehelle tuolia alle, eväitä otettiin esiin eikä sadekuuroista oltu moksiskaan.

How much you pay?

Thaimaasta on vaikea selvittää kotiin ilman kukkurakassillista uusia hankintoja. Maa on kopiokellojen, -vaatteiden, piraattikasettien, jalokivien, thai-silkin ja monen muun luvattu maa. Jos omat matkalaukut eivät enää paluumatkalla riitä, laukkukauppiat tarjoavat kyllä aidon kopioguccin johon jo mahtuu.

Vaikka kopiokellojen myynti onkin maassa kielletty, saavat kauppiat myyntirauhan suojattamalla poliisille sopivan nipun bahteja silloin tällöin. Kauppiaitten pöydillä on kukuroittain Cartier-, Cucci- ja Rolex-kelloja n. 40 - 100 markan (\$10-25) hintahaitarilla. Jos kellosta loppuu käynti jo vierailuviikolla, kauppias kyllä vaihtaa letusen lolexin paremmin kulkevaan. Kellojen ennustetaan käyvän parisen vuotta, korjaajaa saattaa olla vaikea löytää.

Käynti thaimaalaisella (usein kylläkin Intiasta paennut sikhi) räätäliillä kannattaa myös. Puku syntyy jo vuoro-

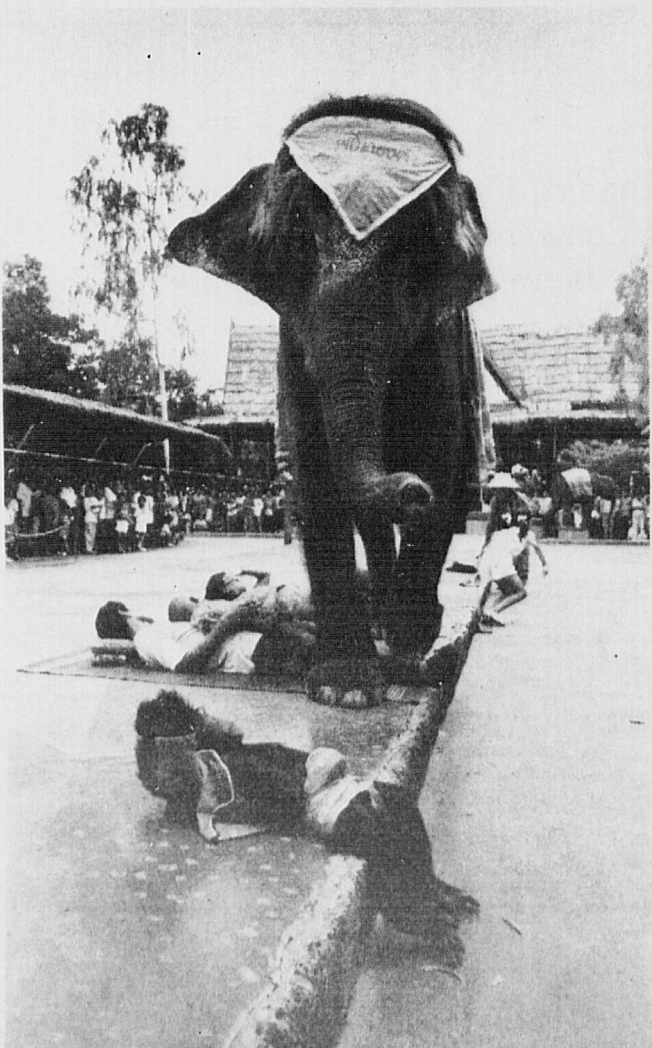
kaudessa ja jos aikaa on käytettävissä enemmän sovitukseen ja muutoksin myös tulos paranee. Silkkien miesten puku syntyy jo n. 500 markalla (\$125). Oma malli, kaavat tai kuva on parasta ottaa mukaan, jos haluaa työstä uudenpien trendien mukaisen. Itämaisen maku poikkeaa länsimaisesta rennosti virtauksesta.

Vaikka usein nolottikin, oli kaupankäynnissä usein tingittävä ja hintatarjouksessa pulittettava myyjän toiveikas esitys. Tinkiminen on todella piintynyt tapa, kun vielä lentoaseman myymälässäkin kysyttiin: How much you pay?

Vaikka ns. tyttökauppa tuntui etukäteen liioitellulta, ei sen näkemiseltä Pattayalla enää voinut välttyä. Bangkokissa sitä ei välttämättä tule huomaamaan.

Pattayalla tekee 5,000 - 6,000 tyttöä työtä baareissa ja klubeissa ja halutessaan toteuttaa asiakkaan toiveita

jatkuu siulla 7

Kalevan Naiset juhlivat historiaansa, mutta tähtäävät tulevaisuuteen

Kun Kalevan Ritarit ja Kalevan Naiset kerääntyivät heinäkuun alussa joka toinen vuosi pidettäviin kansainvälisiin ylikokouksiin, tapahtui se jo 43. kerran.

Samalla kun ritarikunta viettää 90-vuotisjuhlaansa maamme pitkäaikaisimpana jatkuvasti toimineena järjestönä, ovat monet vuonna 1904 perustetun sisarkunnan tuvat ohittamassa 80-vuotismerkkipylvään. Tupia on edelleen toiminnassa 23, ja vaikka pitkä ikä harventaa rivejä jatkuvasti, on jäsenmäärä kuitenkin vielä 838, siis vallan kunnioitettava.

Ne periaatteet ja ihnatteet, joita vaalimaan seurata aikanaan perustettiin, ovat osoittautuneet elinvoimaisiksi, ja vuosisadan alulle tyypilliset rituaalit puhuvat nykyajankin ihmiselle.

Se sosiaalinen turva, minkä seuratoiminta aikanaan soijäsenilleen, on tänään yhä suuremmassa määrin perheyhteisöjen ja yhteiskunnan vastuu, mutta jäsenten henkilökohtainen kasvu sekä yksilönä että kansalaisena ovat arvoja, joita ihmiskunta edelleenkin tarvitsee ja Kalevan Naiset vaalivat.

Tällä kertaa ylituvan kokouspaikkana oli historiallinen North Central Massachusetts, Leominsterin kaupunki. Emäntinä askaroivat Kanteletaren Tuvan (Fitchburg, MA) ja Salottaren Tuvan (Maynard, MA) Kalevaiset Naiset uusenglantilaisella vieraanvaraisuudellaan.

Todisteena siitä olivat monien klertaan kukitettu ylipalvelukunta, sellaiset paikalliset herkut kuten Boston Beans ja brown bread sekä tietenkin suomalaiset pitopöydät.

Toivottaessaan viralliset edustajat ja muut jäsenet tervetulleiksi kokouksiin ylimmästä Terttu Ukkonen (Auringotaren Tupa, FL) muistutti tästä moninkertaisesta juhluvuodesta ja siitä, että aatteemme pysyminen elinvoimaisena myös tuleville polville, on meidän vastuumme.

Edustajat vuorollaan kertoivat toimintamuodoistaan, mitkä yhä enemmän suunnattavat julkiseen toimintaan tupain ovien ulkopuolelle.

Toiminnan keskeisenä tarkoituksena on kaikilla suomalaisen kulttuurin säilyttäminen, sen edistäminen kotiseuduilla ja kansainvälisissä tapahtumissa sekä nuorten saaminen mukaan työn jatkajiksi.

Tätä viimeksi mainittua työtä varten ovat Kalevan Naiset jakaneet stipendirafoja opin-

tojaan jatkaville jäsentensä jälkeläisille jo vuodesta 1960 lähtien kaikkiaan 170:lle oppilaalle.

Tämänvuotisia stipendisaajia Minnie Perttula-Mäki rahastosta oli viisi: Sharon Allen, Mass City, MI; Beth Ann Nylander, Negaunee, MI; David Kamunen, Esko, MN; David Shafie, Duluth, MN ja John Tikkanen, Sudbury, Ontario, Kanada.

Kun näiden lisäksi laskeetaan Ritarien kanssa yhteisesti jaettavat stipendit (tämän vuoden saaja oli David Rantanen) sekä tupien omat paikalliset lahjoitukset, on toiminta jo melko mittavaa.

Tänä vuonna stipenditoiminta sai vielä uuden rahaston pitkäaikaisen Kalevan Naisen Senja Mäen (Vellamon Tupa, Ely, MN) perikunnan lahjoituksena edesmenneen matriarkan muistolle. Hänen toivomuksestaan stipendit jaetaan suomen kieleltä opiskeleville nuorille, kuten Salolampi-leirille pyrkiville 8 - 18 -vuotiaille.

Vuoden 1986 ylikokouksien yhteydessä Ritarien kanssa tehty päätös hyväksyä jäseniksi myös ei-suomalaiset puoliset, oli askel, mikä selvästi tähtää myös tulevaisuuteen ja jälkipolvien vetämiseen mukaan.

Tällä kertaa sai alkunsa "associate member" ajatus, mitä kehittämään valittiin komitea, mikä huomioi suomalaisten hajaantumisen tällä mantereella entisiltä keskittyneiltä asuinalueilta eläkevuosien tai uusien suskupolvien muuttoliikkeen seurauksina.

Uusien tupien perustamista tiedustelevat viestit Etelä-Kaliforniasta ja Arizonasta antoivat vakuutuksen siitä, että Kalevaisten työ on vielä elossa ja voi hyvin.

Tämän työn jatkajiksi valittiin uusi ylipalveluskunta seuraavaksi kaksivuotikaudeksi: YUN - Aini Kuisma, Los Angeles, CA ja Liisa Lahtinen, Thunder Bay, Ont. Kanada; YK - Taimi Ukkonen, Hypoluxo, FL; YE - Sirkka-Liisa Ayoub, Fitchburg, MA; YNE - Aili Leivo, Fairport Harbor, OH; YKIrj. - Tuula Koivisto-Suffin, Los Angeles, CA; YR - Florence Ranta, Virginia, MN; YS - Lilian Wahamaa, Sudbury, Ont. Kanada; YVer. - Andrea Mikola, Duluth, MN; YO - Eila Iivonen, Virginia, MN; YVar. -

Martha Kuokkanen, Fitchburg, MA; Yli kalustonhoitaja - Aili Alasimi, Ishpeming, MI.

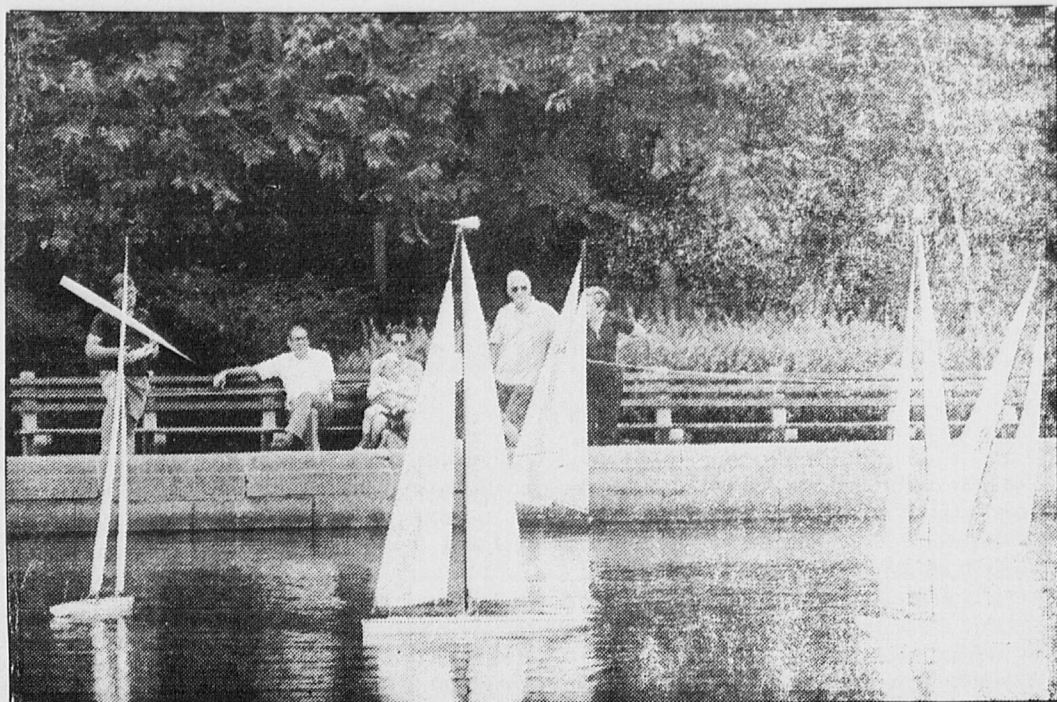
Aivan oman leimansa näille ylikokouksille antoi virallisesti julistettu Suomi - USA ystävyysvuosi. Sen inspiroimana sai hartaushetki Cathedral of the Pines kukkulalla "Kansakunnan Alttariksi" julistetulla toisen maailmansodan muistomerkillä ajatukset sulaamaan yhdeksi hengeksi tämän mahtavan maan ja edessä olevan maiseman kanssa.

Siinä hengessä sai sokean massachusettsilaisen Eino Fribergin juuri valmistunut Kalevalan käännöstyö uudet mitasuhteet hänen omistaessaan isiltään perityn kansalliseepoksen ja näin antaen sen elämän filosofian ja viisauden yhtä useampien tutkittavaksi. Siinä mielessä jatkoivat monet myös matkaansa FinnFest '88 juhliin Delawaren osavaltioon. Siellä molemmipuolinen tunnustus ja kiitos tämän uuden maan raivaajien

työstä ilmeni monipuolisena kulttuurivaihtona.

Kalevaiset kunnioittivat siirtolaisvanhempiaan sepeleellä suomalaisten muistomerkillä Chester, Pennsylvaniassa, ja Suomi-Seura puolestaan jatkoi kotimaan kiitokset kunnianeuloin myös kahdelle Kalevan Naiselle, Taimi Ukkoselle ja Annikki Järvelle Auringotaren Tuvasta Floridasta, heidän jatkuvasta uhrautuvasta

jatkuu sivulla 13

Viimeisiä kesähetkiä

NEW YORK CITY - Central Parkin laiva-allas toi monia pikkulaivojen uittajia paikalle kesän viimeisenä lauantaina, mikä olikin Työn päivän -viikonlopun ainoa kaunis ja aurinkoinen päivä.

Voluntown, Conn.

Finnish American Heritage Society järjestää lauantaina, lokak. 1. p:nä suomalais-amerikkalaisen ystävyys-juhlaillallisen Tamarack Lodgessa.

Tilaisuus alkaa cocktailtunnin merkeissä klo 6 ill., illallinen tarjoillaan klo 7 ill. Sitä seuraa ohjelma ja tanssit. Lisätietoja saa soittamalla numeroon: (203) 376-0224.

DANIELSON OIL CO.
ATLANTIC Polttoöljyä
Recapping
Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

THE FINLANDIA FOUNDATION
Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

Flea Market & Bake Sale

Aura Hall
Voluntown, CT

Saturday, September 17
9 am - 5 pm

Refreshments available

Tables for rent at \$10.00

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn. Central Village
Tel. 774-3284 Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220

In continuous service to the community since 1849

The Robert H.

Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 212-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

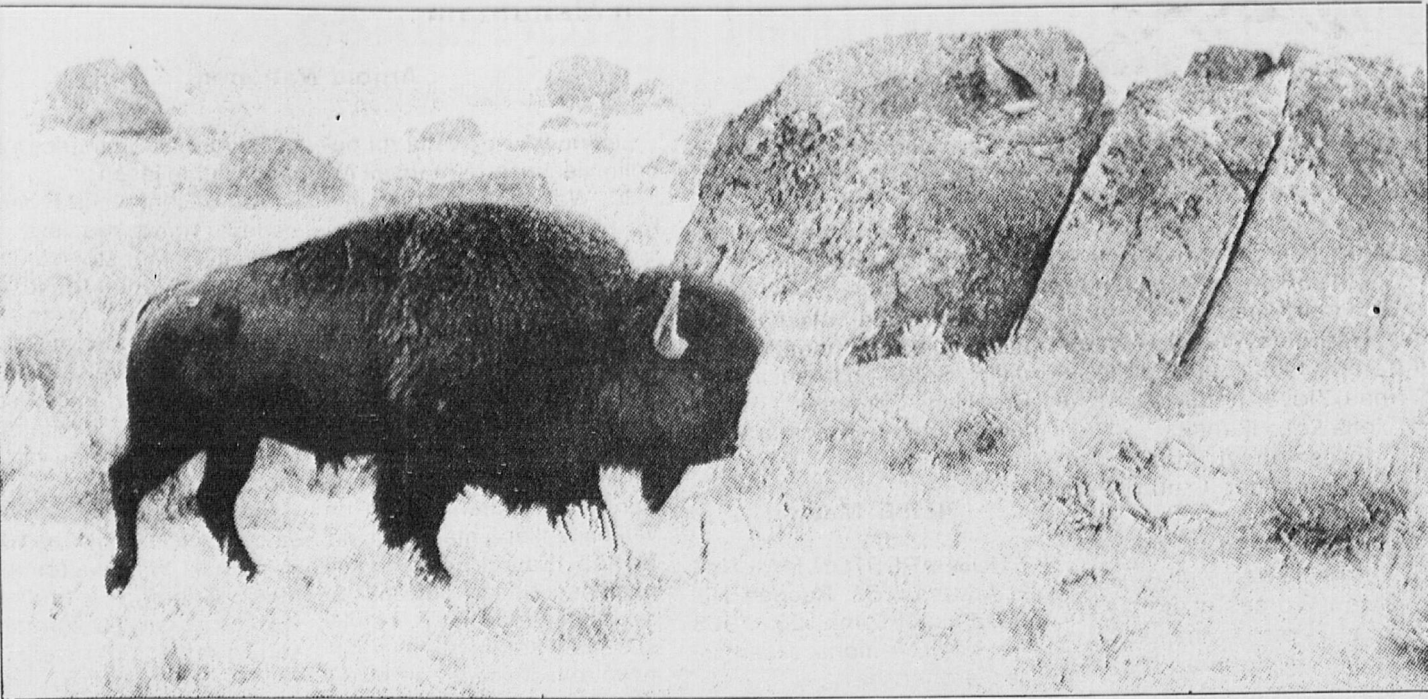
SUOMALAINEN PAIKANVÄLITYSTOIMISTO

HILDA KOTILA ja
VIRGINIA KOTILA MUHLBERG

Hyviä paikkoja saatavana
Soittakaa (212) 288-6562
tai kirjoittakaa osoitteella:

FINNISH EMPLOYMENT
AGENCY INC.

206 East 85th St.
New York, N.Y. 10028

Tulipalo riehui edelleen Yellowstone kansallispuistossa

Tämä yksinäinen biisoni sai kuljeskella rauhassa savun peittämässä Yellowstone kansallispuistossa menneenä viikonlopuna palomiesten koettaessa taltuttaa kuutta erillistä suurpaloa, jotka ovat ehtineet jo tuhota neljänneksen 2.2. miljoonan eekkerin suuruisesta puistosta. Raivinkoneiden ja helikoptereiden avulla palomiehet koettivat taltuttaa 118,000 eekkerin palon leviämistä West Yellowstone, Mont., kaupunkia kohti. Perjantaina liekit olivat vain mailin etäisyydellä kaupungista.

Amerikan laulajat Suomessa

Amerikan laulajat aloitti kuudennen Suomen-kiertueensa Orivedeltä torstaina 25. elokuuta. Kuoron ohjelmaan kuuluu kaikkiaan 14 konserttia.

Amerikan laulajat on 60 valikoidun laulajan kuoro, jonka jäsenet on koottu kymmenestä Yhdysvalloissa toimivasta mieskuorosta. Kuoro saapui Suomeen jo elokuun puolessa välissä ja piti Oriveden Klemetti-opistossa harjoitusleirin.

Kuoroa johtavat Anja Haavisto Thunder Baysta ja Warren Polston Chicagosta. Konserteissa kuullaan esimerkiksi Woody Gutherin, Leevi Madetojan ja Jean Sibeliuksen musiikkia.

Alvar Aalto -palkinto Portugaliin

Tämän vuotinen Alvar Aalto -palkinto jaettiin Jyväskylässä kansainvälisen arkkitehtikouksen yhteydessä portugalilaiselle Alvaro Siza Vieiraalle.

Alvaro Siza tunnetaan arkkitehtinä, joka avoimesti tunnustaa Aallon elämäntyön tärkeäksi lähtekseen.

Palkintolautakunta korosti

sitä yhteiskunnallista työtä, jota Alvaro Siza on tehnyt asuntojen arkkitehtinä Portugalissa.

Alvar Aalto -palkinto jaettiin ensimmäisen kerran vuonna 1967, jonka jälkeen palkintoa on jaettu harvakseltaan, jotta palkinnon arvo ei kärsisi inflaatiota.

Muuramelle tytäryhtiö USA:han

Muurame Oy on perustanut tytäryhtiön Yhdysvaltoihin parantaakseen palveluaan ja huonekalujensa saatavuutta tärkeimmässä vientimaa-asiaan.

Muurame Inc. aloittaa toimintansa lokakuun alussa. Windsor Lockissa, Connecticutissa toimivan myyntikonttorin yhteydessä on varasto, josta yritys pystyy palvelemaan itärannikon ja suurten järvien alueen asiakkaita.

Muurame on vienyt Yhdysvaltoihin runsaat 25 vuotta ja sillä on siellä vakiintunut, korkeatasoinen asiakaspiiri. Perinteisessä vientitoiminnassa Suomesta lähetettävät tilaukset toimitetaan täysin kontein, mikä toimitustapa on heikon dollarin aikana osoittautunut joissakin tapauksissa kaupan esteeksi. Suomesta lähetettävät tilaukset toimitetaan täysin kontein, mikä toimitustapa on heikon dollarin aikana osoittautunut joissakin tapauksissa kaupan esteeksi.

Yhdysvaltain-varaston avulla yrityksen tavoitteena on madaltaa nimenomaan uusien asiakkaiden aloituskynnystä ja sitä kautta laajentaa asiakaspiiriään, yhtiöstä kerrotaan.

Finnish-American Rest Home, Inc.
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

* Aluksi pitäisi kai mainita, että kodissamme on ollut lomien jälkeen jo monia vieraita tapaamassa omaisiaan ja ystäviään. Jälleennäkeminen on aina hieno hetki vanhukille, joiden omat menot ovat jo takanapäin.

Meidän omat "Hopea-Hapsemme" tekivät vierailun Turisti Klubin Kultaisen Iän Kerkoon, missä me esiinnyimme omaksi ja toistemme iloksi.

Tiistaina Mr. Haapa aloitti taas lauluharrastuksen entiseen tapaan. Toivotamme Mr. Haapan tervetulleeksi luoksemme.

Keskiviikkona asukkaat pitivät kuukausikokouksensa, ja mielipiteitä vaihdettiin vilkkaasti. Johtokunta kokoontui puheenjohtaja Reino Laineen johdolla illalla klo 7.

Sydämelliset kiitokset taas Leo Jaakkolalle, Charles Hedlundille ja Mr. Haapalle ohjelmista kodissamme. Samoin lämpimät kiitoksemme kaikille vapaaehtoistyötä tekeville

ystävillemme.

Kotiimme on muuttanut uusia asukkaita, Mr. ja Mrs. Freiborg. Toivotamme heidät tervetulleiksi isoon perheeseemme.

Huom! Lepokodin Ystävät aloittavat jälleen toimintansa.

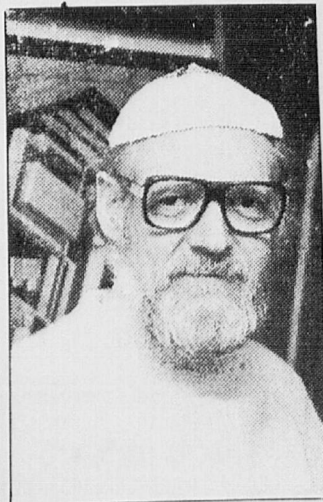
Ensimmäiset kahviaiset järjestetään lauantaina, 10. p:nä klo 1 iltapäivällä Annan Majassa. Näillä kahviaisilla halutaan kunnioittaa myös Johan ja Mary Williamsin muistoa. He tekivät aikanaan huomattavan testamenttilahjoituksen kodillemme.

Siispä Anbnan Majalle 10. päivänä suurin joukoin tapamaan tuttuja ja viihtymään.

Lepokotiterveisin
Elina Kuronen

Reima Pietilälle nimikkorahasto

Suomen Rakennustietosäätiön 50-vuotisjuhlarahaston yhteyteen on perustettu akateemikko Reima Pietilän nimikkorahasto. Rahastosta jaetaan apurahoja rakennustaiteen ja -tieteen edistämiseksi.

Akateemikko Reima Pietilä

Texasin yliopiston arkkitehtuurin professori Malcolm Quantrill on kirjoittanut Reima Pietilän 65-vuotissyntymäpäivän kunniaksi kirjan On Man's Odyssey in Search of Finnish Architecture - Suomalaisen arkkitehtuurin etsijä.

Kirjan tuotosta luovutettiin äskettäin Reima Pietilän stipendirahaston pesämunaksi 100,000 markkaa ja kirjan ensimmäinen numeroitu kappale ojennettiin akateemikko Pietilälle.

Malcolm Quantrill on kirjoittanut aiemmin kirjan myös Alvar Aallosta.

Onnittelukirja ei ole tavanomainen elämäkerta, vaan se keskittyy Pietilän työn kuvaamiseen ja arviointiin luentojen, esitelmien ja artikkelien avulla sekä kirjan tekijän omakohtaisten elämysten kautta.

Kulta- ja kelloseppä
MATTI KOMONEN

Kaikki työ taattu
1595 Lucerne Ave. Lake Worth, Fla. 33460
Puh. 585-1084

Lakeside Chapel

Funeral Directors

131 Lakeside Dr.
Lake Worth, Florida

Puhelin 582-6633

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmalta tai konsertti ja tanssia lopuksi Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä. Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seura! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten. Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia voileipiä riisipuuroa hedelmäkeiton kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

Kuolleita

Vieno Erkinen

BOXBORO, MA - Vieno E. (Mäki) Erkinen, 68, kuoli elok. 20, 1988 Emerson sairaalassa Concordissa. Hän oli Paa-vo J. Erkkisen leski.

Hän oli syntynyt Concordissa Hannes ja Vilma (Oikari) Mäen tyttärenä ja asui Boxborossa viimeiset 34 vuotta. Ennen eläkkeelle siirtymistä hän työskenteli Blanchard koulun palveluksessa.

Kaipaamaan jäi neljä tytärtä, Karen Crowell, Boxboro, Vivian Ernst, Ida Grove, Iowa, Leila Isomäki, Northboro ja Diane Haschig, Leominster; kaksi poikaa, pastori Eric Erkinen, Hudson, FL ja Mark Erkinen, Plainville, OH; sekä 14 lastenlasta.

Hautaaminen tapahtui South hautausmaahan.

Ida M. Ralia

AUBURN, MA - Ida M. (Kytä) Ralia, 94, 208 Uncle Barney's Road, West Dennis, kuoli elok. 21, 1988 Centerville hoitokodissa Centervillessä. Hänen aviomiehensä John O. Ralia kuoli 1958.

Hän oli syntynyt Suomessa ja asui useita vuosia Auburnissa ennen kuin muutti West Dennisiin 1968.

Kaipaamaan jäi tytär Lillian H. Coomey, West Dennis, jonka luona hän asui; neljä lastenlasta lapsineen.

Hautaaminen tapahtui Hillside hautausmaahan.

Alma E. Swan

WORCESTER, MA - Alma E. (Ylevä) Swan, 69, 48 Maravista Road, kuoli elok. 15, 1988 kotonaan sairauden murtamana.

Hän oli syntynyt Worcesterissa Isak F. ja Hilda (Asumaa) Ylevän tyttärenä ja asui siellä koko ikänsä.

Edesmennyt kuului Finnish American Club of Rutland seuran.

Kaipaamaan jäi aviomies Arthur I. Swan; poika Paul A. Swan, Worcester; kolme sisar, Tyyne Linna, Auburn, Helmi ja Lauha Wiinikka, kumpikin Worcesterissa; yksi lapsenlapsi sekä useita sisarusten lapsia.

Nordgren Memorial Chapel, 300 Lincoln St., huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui New Swedish hautausmaahan.

Hilma K. Penttilä

DANIELSON, CT - Hilma K. (Mäkelä) Penttilä, 94, kuoli heinäk. 23, 1988 Canterbury Villa hoitokodissa Danielsonissa.

Hän oli syntynyt Suomessa jouluk. 14, 1893. Hän oli edesmennyt Alexander Penttilän vaimo. Heidän tyttärensä Ruth kuoli 1972.

Pariskunnalla oli kanafarmi useita vuosia Brooklyn, Con-

n.:ssa. Viimeiset kahdeksan vuotta edesmennyt asui Danielsonissa. Hän oli St. John Lutheran seurakunnan uskollinen jäsen, kuului myös ompeluseuraan.

Pastori Robert Blackard toimitti kauniin seremonian haudalla South hautausmaalla Brooklyn, Conn.:ssa. Hilma lepää tyttärensä vieressä.

Neil E. Matson

HUBBARDSTON, MA - Neil E. Mattson, 53, Ragged Hill Road, kuoli elok. 23, 1988 Heywood Memorial sairaalassa Gardnerissa.

Hän oli syntynyt Gardnerissa edesmennyt Neil E. Mattson Sr.:n ja Ailie (Mäki) Mattsonin poikana ja asui Hubbardstonissa useita vuosia.

Edesmennyt työskenteli Carling Turbine Co.:n palveluksessa Worcesterissa. Hän osallistui aktiivisesti kotikaupunkinsa toimintaan toimien mm. vapaaehtoisessa palokunnassa ja kaupungin hallituksessa.

Kaipaamaan jäi äidin lisäksi vaimo Virginia (Clark) Mattson; tyttäret, Pamela L. LaRoche, North Brookfield ja Kathleen A. Weinheimer, Hubbardston; veli William Mattson, Nashua, NH; sisko Marie Taylor Floridassa; kuusi lastenlasta sekä joukko sisarusten lapsia lapsineen.

Hautausmaasto Miles, 1158 Main St., Holden, huolehti hautauksesta.

Brookside hautausmaa on viimeinen lepopaikka.

In Memoriam

Arnold Waltonen

Elokuun 13 päivänä toi puhe- ja viestintä ritari Arnold Waltonen oli siirtynyt Korkeimpaan Ritari Majaan. Tieto tuli yllättäen, vaikka olinkin tietoinen hänen sairaudesta. Se toi jälleen mieleen sanat: Herra opeta meitä muistamaan, että meidän kuoleman pitää.

Aukko, jonka Arnold'n poismeno jätti -ei yksin Kalevan Ritarien, vaan monien muidenkin järjestöjen riveihin- on vaikea, ehkäpä mahdotonkin, täyttää. Kauan tulemme kaipaamaan hänen selvänäköisyyttään, tarmoaan ja maltillisuuttaan kokousissamme ja neuvotteluissamme. Koskaan itseään korostamatta hän kuitenkin oli se voima, joka sai joukot mukaansa. Milloinkaan en kuullut hänen sanovan: Joku muu saa tehdä tuon, ei se minulle kuulu.

Rohkenen sanoa, että Kalevan Ritari olivat Arnold'n sydäntä lähinnä. Yli kolmekymmentä vuotta hän kuului Kalevan Ritarien Yli-Majaan hoitajan vaativaa rahastonhoitajan virkaa koko tämän ajan. Sen lisäksi hän oli myös varapresidentti, presidentti ja President Emeritus.

Monta vuotta hän oli jäsenenä N.Y. Chapter of American-Scandinavian Foundation'ssa ja kuului sen johtokuntaan. Hän hoiti sihteerin, varapresidentin ja presidentin tehtäviä, ollen ensimmäinen suomalaissyntyinen presidentti.

Arnold oli myös useita vuosia New Yorkin Uutisten johtokunnassa, mm. rahastonhoitajana ja puheenjohtajana. Samoin hän oli myöskin useita

vuosia Finnish-American Athletic Clubin jäsen.

Hän oli johtava ja toimeenpaneva voima monissa suomalaisten järjestöissä Long Island'llä. Hänen toimestaan perustettiin L.I. Finnish-American Cultural Society, Kalevan Ritarien Saaren Majaja L.I. Choral Group. Kaiken lisäksi hän kuului L.I. Suomalaisen Ev. Luth. seurakunnan valtuustoon.

Arnold oli syntynyt Suomessa joulukuun 27 päivänä 1920. Hän tuli Yhdysvaltoihin v. 1922. Suoritti B.S. tutkinnon N.Y. University'ssä. Varsinaisen päivätyönsä hän teki Pulp Sales Corporation'n palveluksessa yli 30 vuoden ajan. Kuului myös yhtiön johtokuntaan, hoitaen sihteerin ja rahastonhoitajan tehtäviä.

Näin on jälleen yksi hiljainen, vaatimaton ja kuitenkin suuri suomalaishahmo poistunut joukostamme. Voin vain hieman vapaasti siteerata V.A. Koskenniemeä: "Veli, ritari, ystävä, ihminen; miten paljon sulta mä sain".

Ritariveljes Eric

LETUNEN...
jatkoa sivulta 4

myös työajan jälkeen. Usein on tapana, että tyttö vuokrataan koko turistin vierailuajaksi ja pariskunnat elivät kuin vanha aviopari. Kukaan suomalaisista yksin saapuneista miehistä ei kiusaukselta välttynyt. 5.000-miehinen USA:n laivastovierailu toi todellista kuhinaa kaduille.

Tytöt eivät suhtautuneet naisturisteihinkaan suinkaan vihamielisesti, vaan päinvastoin antoivat läksäislahjoja ja vilkuttivat sydämellisesti aikaisemmin lähtevälle suomalaisryhmälle!

Kotimatkan lähes yksitoistatuntisella vuorolennolla sattui jo olemaan paljon epäystävällisempiä lentoemäntiä ja ahtaat penkit. Paljon Thaimaasta jäi kertomatta ja paljon mieltä askarruttamaan.

Anne Yrjänä
(Kokkola-lehti)

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia
vuodesta 1896

NORDGREN

HAUTAUSTOIMISTO

300 Lincoln Street, Worcester, Mass.
Puhelin 852-2161

ARTHUR R. NORGREN

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS

Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

SAWYER-MILLER HAUTAUSKAPPELI

129 ELM ST., FITCHBURG

123 MAIN ST.
WESTMINSTER

763 MASS. AVE.
LUNenburg

henkilökuntaan kuuluu suomea puhuva henkilö

Palvellut monta suomalaista sukupolvea

Howard J. Miller, hautaantoimittaja 354-6778

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

Finnish Foreign Trade Minister to visit USA

In the context of the National Year of Friendship with Finland, the Finnish Minister for Foreign Trade Pertti Salolainen will make a ten day official visit this month.

Starting his trip in New York on Sept. 15, Salolainen will give a speech at a black-tie dinner hosted by the Finnish-American Chamber of Commerce which is celebrating its 40th anniversary.

The following day he will be in Wilmington, Delaware, to attend an international symposium on "Energy Options for the year 2000". The purpose of this conference is to promote international cooperation in energy research.

Early the following week Salolainen will be in Washington to meet with the Secretary of Commerce and the special trade

Pertti Salolainen

representative as well as a number of notables on Capitol Hill. He is also slated to address a meeting at the International Management Development Institute (IMDI).

On Tuesday, Sept. 20, Minister Salolainen is the guest of honor of Chicago's Executive's

Club and he will give a speech to the Finnish-American Chamber of Commerce at the University Club, Chicago.

On the West Coast Salolainen's itinerary includes a visit to McDonnell Douglas on Sept. 21, a tour of the Apple Corporation's works on Sept. 23, and a reception by the San Francisco Chamber of Commerce. He returns to Helsinki on Sept. 24.

Salolainen, 48, has been a conservative member of parliament since 1970. A former television journalist, he has served as a member of the Helsinki City Council. He has also held positions on the boards of a number of corporations involved in mining, insurance, and telecommunications.

Finnews
Washington, DC

Youth Forum at FinnFest USA 1988

The young people participating at Youth Forum during FinnFest USA 1988 were concerned about lack of contact with the young performers from Finland.

To overcome this obstacle they unanimously recommend that each future FinnFest USA establish a "Youth Hangout", a large room or space where only young people are admitted and where they can meet their peers from U.S. and Finland. A rock band or even just a rock musician would go a long way. Soft drinks, hot dogs and hamburgers would further enhance the space. Then the youth themselves would plan what to do and where to participate. They would welcome a supervisor not over 25 years of age.

The best suggestions came from a teen-age lady whose trip to FinnFest had been sponsored by a farsighted New England society. (Therefore Finnish-American organizations should consider sponsoring a

deserving teen-ager to future FinnFests.

The Sons of Norway sends a couple of young people from each of their eight districts to their bi-annual conventions with great results!

One of the very young participants at Youth Forum suggested a FinnFest USA at Disney World! Then, young participation would be assured she said.

This idea may be feasible sooner than you think! Especially if Finland builds a pavilion at Epcot, similar to that Norway completed this summer. Already a huge Norwegian-American business conference is being held there this month, with participants from both United States and Norway.

It has been great pleasure for me to work with Youth Forums these two years and I firmly believe that we made a breakthrough and are on a right track if we but act on these recommendations.

Kalevi A. Olkio

Karelian Tarts in the West

Translated by Roy Helander

The following article by "Rekimes" appeared in Kouvola Sanomat on July 10, 1988. If we hesitate at some Finnish foods, here's what one writer thinks of American fare.

As the official friendship year between little Finland and the large USA continues on, it's worth remembering the important event of early summer. Finnish food was available at the famous Waldorf Astoria hotel in New York City. It was emphasized that the selection of Finnish foods had been done carefully with the hotel's dining guests in mind.

American cooking in itself can only compete with the British and Swedish. For instance, let's select the famous pancakes which in many places are enjoyed for breakfast or for dessert. You can imagine what a corn cake covered with syrup tastes like in the poor diner's mouth. Like nothing at all.

But at the Waldorf Astoria the selection of Finnish food included Karelian tarts, beet salad and pickled cucumbers. 350 roast turners toiled in the kitchens and in addition to the traditional foods, they produced quite a selection of Finnish foods. Even the self important head chef submitted to taking orders from our advisers. But what would you say to the following menu...

The buffet which was presented with taste included a salmon bisque, rabbit pate, gravilax, herring in mustard, smoked salmon and a mayonnaise made with juniper berries. Reindeer meat was not forgotten and the table, of course, contained roe of whitefish and grilled salmon skins.

To wet one's whistle, they served Finnish vodka in frosted glasses. "Nami, nami, maiskis, maiskis," (Finnish sounds of enjoyment) one might say. In

fact, many said it.

According to the logs, the reindeer meat and other special food stuffs were brought in from Finland and not even the infamous US customs caused any headaches. Everything arrived in the Waldorf Astoria kitchens on schedule.

As you might remember, the Swedes were more of a presence at the Delaware festivities than we were, the entire royal family representing our good neighbors and competitors.

But in the food line they were not too successful. The reindeer roasts sent from Sweden got stuck in the US customs and they had to serve veal at the King's dinner in Delaware. If little Finland lost the contest in dignitaries, it made up for it at the New York affair with its Karelian tarts.

It would be nice to hear from somewhere as to what the Yanks thought of the Finnish delicacies, especially the grilled salmon skins. In addition to eggs and bacon, they are used to devouring plank steaks that have been cooked on only one side.

Or hamburgers. And in restaurants food is served to the tables in the old-fashioned way. Unless it's an automat or some cafeteria.

Long ago I took part in a regatta held just northeast of Boston. As a spectator, of course.

In honor of the regatta, the Marblehead Yacht Club featured a "Swedish Smorgasbord". The smorgasbord (or standing sandwich table, in Finnish) which was so popular with us at that time, was so strange in the West that the diners didn't really know how to take such an offering.

And the yacht club's table didn't compare to ours in spite of its high price. The Yanks were

not used to that sort of thing. That's why an American friend insisted that we go to another, a real restaurant.

We went. We enjoyed bloody steaks and the accompanying corn cakes with syrup. We had to leave the latter uneaten. We made up for it with coffee which is always good in America and it's served in a bottomless cup.

That table of Finnish delicacies and Karelian tarts at the Waldorf Astoria was a good idea. Good food is always worthy of presentation. In addition, it brings people and nations together.

Doesn't the road to the heart go via the stomach?

FACS monthly meeting

FITCHBURG, MASS - The Finnish American Club of Saima monthly membership meeting will be held at Saima Park on Wednesday, Sept. 14, beginning at 7:30 p.m.

Betsy Hannula of Westminster will give a talk and slide show on the State Parks in Massachusetts. Hannula is supervisor of the Gardner Heritage State Park Visitors Center.

The committee in charge of this month's meeting is Wilho & Lempi Aalto, Lil Hannula, Toivo Aho, Lili Marble, Ardy & Irene Kamila, Helge & Hilka Kiuru, and Miriam Orava.

Help wanted

HIRING! Federal government jobs in your area and overseas. Many immediate openings without waiting list or test. \$15-68,000. Phone call refundable. (602) 838-8885. Ext. 1596.

Finnish American Club of Saima

SAIMA PARK • FITCHBURG, MASS.

Many thanks to the 70 volunteers who helped to make the 82nd Summer Festival the success that it was.

A good crowd came to the dance and the midsummer bonfire (kokko) on Friday night. A capacity crowd came to the festival dance on Saturday night.

Early Sunday the athletes came, a hundred to run the annual Finnish Memorial Road Race, plus many more to take part in the track and field meet. This was the 74th REIPAS track and field meet.

Over 900 festival goers bought the voluntary Juhlamerkki. Over 600 dinners were served, along with hundreds of hotdogs, coffee and pulla, etc.

The dancing by the Revon-tulet, the skydivers landing at the park, the cultural programs at the clubhouse all drew a large audience.

And, there were people left over to enjoy dancing in the pavilion.

Many thanks again to all who helped to put it all together.

We owe a special "thank you" to the coaches and their friends from area schools for the great job they do in running the Reipas Track and Field Meet.

To Chris Wood for the great job in running the meet.

A big "thank you" to Bob Duncan, Dick Mulligan and Bob Girouard for all your help.

A big "thank you" to the "old reliables": Irving White, Jeff Kaanta, Paavo Koutonen and Allan Lepp for their annual help in preparing the track and officiating during the meet. It was the 74th.

Thanks again.

We were honored to have the speaker of the Finnish parliament, Matti Ahde, pay a visit to Fitchburg. Ahde's visit was on Tuesday, July 5. He laid a wreath on the grave of Oskari Tokoi, the first prime minister of Finland and made a tour of the Finnish landmarks in Fitchburg.

A large gathering turned out to greet him at a coffee social at Saima Park.

The Summer Festival, Kaleva Convention, Matti Ahde's visit, the FinnFest in Delaware, and then - a free style gymnastic show put on by 47 women gymnasts from Finland. All this in the space of two weeks. Hardly time to put out advertising, etc.

But, the people came, 400 strong. The clubhouse at Saima Park was filled to capacity for the coffee social following the performance.

It was a great show and a great evening.

Tarmo Hannula

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel.: 632-0377

FOSTER

INSURANCE AGENCY INC
4 Central Street
Ashburnham, MA 01430
Telephone: 827-5909

Kaskenpoltto

Clearing Forest by Burning for Agriculture

by Walter O. Nisula

By the 16th century, the nomadic hunters and fishermen had settled down to become farmers with a need to plant crops for food, other than game and fish. In the southeastern part of Finland in the area of Savo and Karelia the farmers cultivated small open areas with rye, barley, and hay.

In order to increase the arable land, they resorted to burning the forest. This was called *kaskenpoltto* and the land, after the burning process, was called *kaski* or fallow.

This method came to the attention of Swedish noblemen, who imported the Finns to open up forestlands in the province of Varmland, Sweden. From there the workers were sent to New Sweden in 1638. These were the colonial pioneers of Delaware, Maryland, Pennsylvania and New Jersey.

A book edited by Isak Fehr and published in Porvoo, Finland, in 1900, describes the geography and living conditions that have existed in Savo. A section is devoted to the *kaski*.

The description begins with the selection of a portion of forest to be converted into arable land. Then about the time of Peter's day, June 29, the farmers join to begin the process.

Everyone enters the fray. The men have axes, the others have bushwhacking tools to cut the underbrush and low hanging branches. When the brush is cut, the men fell the trees.

From the leveled area, logs are selected and stored for useful purposes such as log cabins. Birch wood is used for tool handles, poles and furniture. The leafy branches of birch are made into sauna switches and stored for the winter. The aspen twigs and leaves are gathered as fodder for sheep in the winter. Other fallen material is left until the following spring. After the winter snows are gone, the fallen material is lopped and trimmed.

Before the time of harvesting hay in July, the burning process is started on the fallen material. Depending on weather conditions, it may wait until after the hay has been harvested.

The burning process begins by starting the fire on the tinder. The fire advances quickly to engulf the whole area with a loud roar creating a huge up-

Kaskenpoltto, from a painting by Eero Järnefelt.

draft. There is a crackle and noise with sparks and embers rising up in a cloud of smoke, twirling around and dropping down again.

Workers prod and otherwise hasten the action of the fire. Soon the area is blackened, but some places have wisps of smoke arising from hummocks and stumps.

Sometimes the fire has gotten out of control and a larger area of forest has gone up in smoke. Then there are situations where a grove of trees is sparse or the weather turns to rain, leaving spots that have not burned. The ground needs further burning to get at the ground cover.

The additional work involves getting into the blackened area to move the partially unburnt wood into rows or piles for further burning. Rocks and boulders as well as stumps impede the work. Small logs of dried and debarked spruce for tinder are laid alongside the material to insure better burning. The rows of logs, piles of brush and pyres of stakes are ignited. During the burning process, peavies (wooden poles with iron hooks and points) are used to roll and poke the logs to keep them burning and to heat the ground so as to burn surface roots and growth.

The work is tiresome and dirty caused by heavy lifting, prying and moving logs and stumps. The work is eased when the wind blows from behind; but when one faces the wind, the work is definitely not play. The workers are blackened with

soot, with singed eyebrows and eyelashes and hair.

After the burning is completed into a passable condition, the area is cleared of remaining debris to allow plowing of the land.

Raking tools are made of saplings having stub branches to look like crude rakes or harrows. The plow, drawn by a horse, is a wooden contrivance with an iron point.

The plowman places a piece of soft wood in his mouth, upon which to clamp his teeth, so that when the plow hits a rock or root he will not bite his tongue as he suddenly falls forward. He works with a tenacity of purpose and perseverance to complete the job.

Places that cannot be plowed are worked with a mattock.

The plowing is followed by hand harrowing or horse drawn harrows made with wooden spikes or a tree trunk with stubbed branches that rake the turf. Having completed the preparation, the land is left as fallow until planting time in the spring, when plowing and harrowing is repeated for sowing the crops.

When the Finns arrived in New Sweden, they cleared the woods in the same way. They made friends with the Indians, who taught them about planting corn, using fish buried under the plant as fertilizer. The Finns cleared large areas for cornfields and soon were trading corn for fur pelts and game.

International Symposium on Energy Options for 2000

WILMINGTON, DE - "Energy Options for the Year 2000: Contemporary Concepts in Technology and Policy" will be the subject of an international symposium scheduled for September 14-17 at the Hotel duPont.

Four major topics will be examined at the conference: "Energy Systems," including community energy planning and energy from recycling; "Energy and Buildings," including indoor air quality and energy and architecture; "Technology Futures," including energy efficiency and alternate fuels; and "International Programs," including cooperation in energy technology development and energy issues in developing countries.

The symposium will also feature an exhibition on energy technology.

The University's Center Energy and Urban Policy Research is serving as secretariat for the symposium. This center conducts interdisciplinary analysis

and provides graduate instruction on the relationship between energy, environmental and urban policy.

The symposium is co-sponsored by the Embassy of Finland, the Ministry of Trade and Industry, Government of Finland; the University of Delaware; the U.S. Department of Energy; Iowa State University; and the American Society of Heating, Refrigerating and Air-Conditioning Engineers. The purpose of the symposium is to promote international cooperation in energy research and technology and it is being held in commemoration of the 350th anniversary of the first Finnish settlement in Delaware.

For more information on the symposium, write to Symposium Secretariat, Center for Energy and Urban Policy Research, University of Delaware, Newark, DE 19716, telephone (302) 451-8405.

Finnews
Washington, D.C.

Kalenteri

CONNECTICUT

- Sept. 11 - Children's Day, 1 pm, Sampo Hall, Canterbury. Sponsored by Finnish American Heritage Society. Finnish storytelling, magic acts, clowns, balloons, refreshments and more. Admission free.
- Sept. 17 - Flea market and bake sale, 9 am-5 pm, Aura Hall, Voluntown. Refreshments. Flea market tables available for rent at \$10.00.
- Oct. 1 - Finnish American Heritage Society presents a Finnish-American Friendship Banquet, Tamarack Lodge, Voluntown. Cocktail hour, 6-7 pm, dinner 7 pm, program and dancing. For information and reservations: (203) 376-0224.

MASSACHUSETTS

- Sept. 9 - Knights of Kaleva and Ladies of Kaleva monthly meetings, 7:30 pm, Kaleva Koti, 107 Mechanic St., Fitchburg.
- Sept. 10 - Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by Hendela.
- Dance, 8 pm-midnight, Sovittaja Park, Demond Pond, Rutland. Music by Hi Lites.
- Sept. 11 - Tori, '88, a Finnish market place, 11 am-3 pm, Saima Park, Fitchburg. Food, entertainment, and all kinds of interesting things to buy. Sponsored by the Finnish American Club of Saima.
- Sept. 12 - Finnish language courses begin, Kaleva Koti, 107 Mechanic St., Fitchburg. Registration 6-7 pm, classes 7-9 pm. Beginners, intermediate, advanced.
- Sept. 13 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Fellowship Hall, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St., Fitchburg.
- Sept. 14 - Finnish American Club of Saima monthly meeting, 7:30 pm, Saima Park, Fitchburg. Program: Betsy Hannula will give a talk and slide show on the state parks in Massachusetts.
- Sept. 17 - Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi Lites.
- Sept. 24 - Dance, 8 pm-midnight, Sovittaja Park, Rutland. Music by Kurt Bischoff.
- Sept. 25 - Annual Kaleva Smorgasbord, 12 noon to 1:30 pm, Kaleva Camp, Fort Pond, Lancaster. Note: This is a change from the original date of Sept. 11.

MICHIGAN

- Sept. 12 - Finnish language class begins, Finnish Center, Farmington Hills. Classes on Monday nights, 7:30-9:30. Registration starting at 6:30 pm.
- Sept. 15 - Finnweavers meet, Finnish Center, 11 am, Farmington Hills.
- Sept. 17 - Hoijakat Pasty Sale, Finnish Center, Farmington Hills. Orders 728-8627.
- Sept. 21 - Senior Citizens' luncheon, noon, Finnish Center, Farmington Hills.
- Sept. 24 - Las Vegas Nite, 8 pm-midnight, Finnish Center, Farmington Hills.

NEW YORK

- Sept. 29-Oct. 11 - Exhibition of *Missale Aboense*, 1488, Finland's first printed book, Rare Book and Manuscript Library, Columbia University Butler Library, 6th floor, West 116th St. and Broadway, New York. Tel. (212) 280-2231.

All programs subject to change

Exchange Rate

1 Finnish mark=\$0.2280
\$1 US =4.385 Finnish marks
As of August 23

Visit

RAIVAAJA's

book table

at the TORI

Sept. 11

SAIMA PARK
Fitchburg, Mass.

FINNISH LANGUAGE COURSES

Fall term

Mondays 7 - 9 pm

Sept. 12 - Nov. 14

Kaleva Home

107 Mechanic St., Fitchburg, MA

Beginners Middle Advanced

Registration

Sept. 12, 6 - 7 pm

Information

Phone (508)582-4201

41st consecutive semester

Travels in Southern France

by Tuure Tenander

As our train pulled out of London's Victoria Station we couldn't help but feel a little sad. It had been a wonderful week, seeing old friends again, going to two plays and leisurely exploring some of the many attractions London has to offer. We even had a chance to take a boat trip up the Thames to visit the observatory at Greenwich, the place where the exact time is set for the world, and an automobile trip to see the interesting architecture on permanent display in the city of Bath.

But our feelings of sadness were dispelled as we approached Folkestone where we were to board a hovercraft for the channel crossing to Boulogne. Although my wife and I have been fortunate in having had many opportunities for travel we'd never been to southern France and were looking forward eagerly to seeing Provence and the Cote d'Azur.

It was quite windy when we reached Folkestone and we were a little concerned because we had heard that the hovercraft crossings sometimes were delayed or even cancelled because of rough seas. Our anxiety proved groundless, however, and we were soon on our way to France. We did experience some bouncing from the chop on the water but not enough to make the ride uncomfortable or to prevent our arrival on time in an hour after leaving Folkestone. In a few minutes we were on board the special train and on our way to Paris.

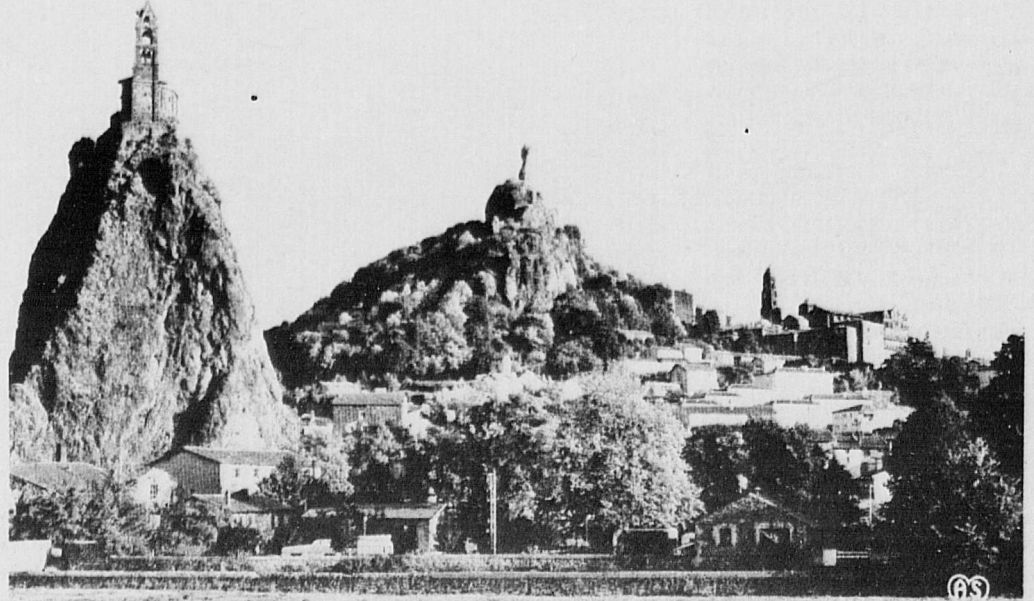
We arrived at the Gare du Nord (North Station) in the French capital, took a taxi to the Gare de Lyon where we boarded a super-fast express train to Lyon. A few years ago the

French National Railroads put into service on a few major lines newly designed trains with special rails which achieve speeds close to 200 miles per hour. These trains are known as T.G.V. (Train a Grande Vitesse) and despite the fact that on our run from Paris to Lyon we hit speeds greater than 170 m.p.h. the ride was comfortable.

Lyon is the second largest city in France. It is a major industrial city, formerly the capital of the French silk industry, but which has in recent years been changing its emphasis to chemicals, machinery and other manufacturing. It is located at the confluence of the Rhone and Saone rivers with the peninsula shaped center being connected to the other parts of the city by some twenty odd bridges spanning one river or the other. Standing on one of these bridges, watching the river traffic and the activity along the banks, is a pleasant experience either by day or by night, as we found out.

I think it's safe to say that when gourmet food and French cuisine comes to mind most people think of Paris as the citadel of palate pleasing fare. But it would be folly to attempt to convince a Lyonnais to believe such a notion. Lyon is noted for both the great number of its cafes and restaurants and for the quality of the meals served in them. Lyon apparently is the home of many master chefs whose names and reputations are assuredly unknown to us.

We had heard of world famous Paul Bocuse but six miles and a couple hundred dollars separated us from his restaurant. Instead, we had a delightful dinner in a little restaurant - one of three - facing a charming, small, gaily-lit square in the Old City.

Le Puy: On left is chapel of St. Michel on highest of four volcanic pinnacles.

Since we had only a few hours the next day to spend in Lyon we decided to forego the museums, of which there are several, including a Textile Museum devoted to the silk trade and Lyon's importance in it. We crossed the Saone again into the Old City and spent two hours exploring the narrow streets and fascinating courtyards and the connecting passageways between them. These passageways, called *traboules*, often go from one street to another, passing through several courtyards en route. The buildings are multi-storied residences built in the 16th and 17th centuries with various types of archways, winding stairways, short tunnels and balconies with wrought ironwork.

Despite a mix-up in our car rental reservation, which we had made a week earlier in London, we drove out of Lyon shortly after lunch in our Renault 11, admittedly with some trepidation as to our ability to cope with the vicissitudes we might encounter on the French highway. Although our target was Provence we had decided to take a slight detour southwestward to the edge of Auvergne so about 15 miles from Lyon we left the super-highway (much like our turnpikes) which runs along the Rhone due south to the Mediterranean.

In chatting about our forthcoming trip with Suomi Seura's executive director Tauri Aaltio in Detroit during FinnFest '87, he had recommended a side trip to Le Puy to see the unusual geographic formations in and

around which the city has grown. Volcanic outcroppings have left four sharp domes jutting out of the valley and something has been built on each peak.

On one is the Notre-Dame-du-Puy cathedral, built of varicolored lava. A statue of the Virgin, Notre-Dame-de-France, cast from metal from Russian cannon seized during the Crimean War, was erected on another pinnacle in 1860.

To us the most intriguing attraction was a small chapel (St. Michel) built on the highest promontory in the 11th century. After climbing several hundred steps - I've forgotten how many - one reaches the tiny stone chapel, cool even in the warm September morning. The reward is a wonderful view plus the chance to speculate about the history which had unfolded below during the last 800 years.

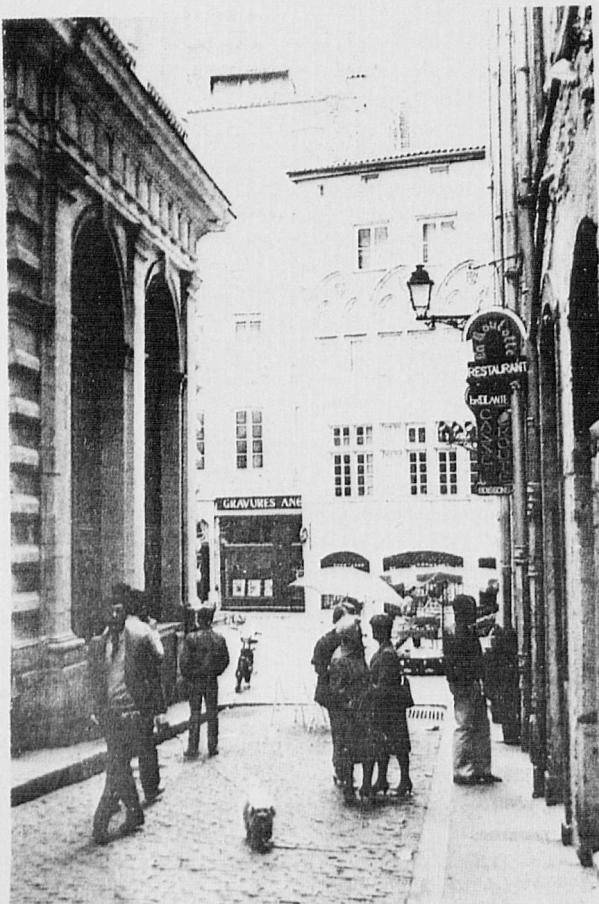
From Le Puy we headed southeast back toward the Rhone. We chose not to pursue the main road because we

thought we'd see more of the countryside and pass through smaller and, perhaps, quainter villages and towns by driving along the minor roads.

We were not sorry about our decision. After a half hour or so of passing through hilly country with domes scattered about (puy means dome) we drove along high, rolling land with fields of lavender, some small, some very large. The lavender, used in the making of perfumes and toilet waters, had been harvested so we were denied the pleasure of seeing the wonderful color except in the postcards we purchased afterward. This terrain was followed by twenty to thirty miles of winding, often narrow, road down into deep gorges and up again over high ridges, involving many turns which made the western end of the Mohawk Trail seem a boulevard.

TO BE CONTINUED

Tuure Tenander lives in Kennebunk, Maine. He and his wife Louise visited Southern France last September.

Lyon: Street scene in the old town.

**Subscribe
to
Raivaaja!**

Study awards

NEW YORK, NY - The American-Scandinavian Foundation (ASF) will award \$10,500 for study in Finland for 1989-90.

Through its grants and fellowship programs, ASF encourages advanced study and research in Finland.

Awards are open to U.S. citizens and permanent residents who will have completed their undergraduate education at the time their program in Finland begins.

Outstanding proposals from all sources are invited; other factors equal, priority for fellowships is given to candidates at the dissertation level.

For more information, and application forms, contact the

American-Scandinavian Foundation, 127 East 73rd St., NY, NY 10021, telephone (212) 879-9779. Deadline for fully-documented applications: Nov. 1.

ASF also offers a limited number of awards (usually at the graduate level) for Finns to undertake study or research programs in the United States.

For 1989-90, awards available total \$10,000.

Questions regarding eligibility should be sent to Suomi-Amerikka Yhdistysten Liitto, Mechelininkatu 10 A 10, SF-00100 Helsinki 10, FINLAND.

Lauri Koiviston siirtolaisvuodet

"Boilerhausiksi sitä nimitettiin"

Suomalaisten amerikkalaisiin siirtolaisten kohtaloita on moneksi. Suurin osa ihmisistä ei lähtenyt ajatussenaan jäädä lopullisesti Amerikkaan. Lähdettiin leivän hakuun, keräämään taloudellista turvaa.

Säästöjen kanssa palatettiin sitten jonakin päivänä Suomeen.

Vanhuuden päiviään Riihimäellä viettävän Lauri Koiviston (96) siirtolaisraita on myönteinen.

Janakkalan Leppäkoskella 1892 syntyneen Koiviston matka Amerikkaan sai vauhtia, kun perhe meneti vuoden 1907 tienoilla torppansa Leppäkosken kartanolle ja jäi lähes puille paljaille.

Häme ei suinkaan ollut siirtolaisuuden eturivin alueita, mutta kyllä amerikankuume sielläkin kului. Kärrottiin tarinoita Suuressa lännessä rikastuneista.

Leppäkoskelta lähti useitakin torpparipoikia vuoden 1907 tuntumissa. Itse olin silloin vasta viidentoista, enkä rohjennut vielä mukaan. Tuuma oli kyllä tullut päähän ja pysyi siellä. Kolmisen vuotta myöhemmin sen sitten toteutinkin.

Kesällä 1911 hankkiudu Turkuun, josta pääsin laivalla Hankoon ja sieltä edelleen Englantiin. Amerikkaan matkattiin Cunard-linjan Francialla.

Lauri Koivistolla ei ollut Yhdysvalloissa varmaa työpaikkaa, mutta Massachusettsissa jo asunut sukulaisperhe

vakuutti, että sellainen kyllä löytyisi.

Viranomaisten syynissä

New Yorkin sataman edustalla sijaitseva Ellis-saari oli pelätty siirtolaisten tarkastuskeskus.

Lääkärintarkastuksessa saattoi joutua raakatuksi ja lähetetyksi takaisin kohti kotimaata.

Pääasiallinen syy maahanmuuton eväämiseen oli trakooma, puuttellisissa oloissa leviävä tarttuva silmäsairaus. Jos trakooma löytyi, matka päättyi aina Ellis-saarelle.

Meidätkin tietenkin tutkittiin siellä, Lauri Koivisto muistelee. -Saivareita saaneet erotettiin meistä muista. En tiedä, miten heidän sitten kävi.

-Minä ja toverini pääsimme kuitenkin läpi harmeita, kun rahaakin oli näyttää vaadittu määrä.

Kuponkihattu työläisilläkin

Aikanaan päästiin matkan päätepisteeseen Maynardin kaupunkiin. Amerikan ihmeitä riitti vaatetuksesta lähtien.

-Serkkuni mies oli meitä asemalla vastassa. Kuponkihattu hänellä oli päässään, knalliksi kai nykyään sanottaisiin, Koivisto naurattaa. -Se siellä oli tapana työmiehillekin. Asemalla heti näimmekin heitä lounastauolta tehtaalte rientämässä, kaikilla kuponkihatus päässä.

Maynardissa olevan suuren

Amerikassa pantiin kaikki uusiksi vaatepartta myöten. "Huomautin, että Amerikkaan päästyäni ostin seuraavana päivänä kaikki ylläni olevat vaatteet ja sitten kuvan." Näin on Lauri Koivisto (keskellä) kirjoittanut isälleen lähettämäänsä kuvakorttiin.

kutomon kattilahuone, pannusali, oli Lauri Koiviston ensimmäinen työpaikka uudella mantereella.

Boilerhausiksi me kaikki sitä nimitimme. Höyryvoimaa tarvittiin värisalissa ja monessa muussakin paikassa tehtaassa. Pannuja oli peräti 21 ja yksi lämmittäjä vastasi aina kahdesta pannusta. Aloitin hiilen käärrinä. Se oli raskasta, mutta pian pääsin pannusepän apuriksi, Koivisto kertoo.

Kun tehtaassa väki sentään vaihtuikin, Lauri Koivistosta tehtiin lämmittäjä ja samalla palkkakin parani reilusti.

Suomalaisilla oma asuntola

Maynardissa oli paljon suomalaisia, kuten muissakin Massachusettsin teollisuuskaupungeissa.

Koko ajan rakennettiin kiihkeällä tahdilla. Lukuisia vanhoja puutaloja jäi tyhjiksi. Suomalaiset vuokrasivat tällaisen talon ja perustivat siihen itselleen asuntolan.

Otettiin siihen vakituinen keittäjä, apulainen hänelle ja muutakin palveluskuntaa. Siihen asuntolaan minäkin muutin. Paikka oli aina täynnä, Lauri Koivisto muistaa.

Vuodet kuluivat nopeasti ja Koivisto vaihtoi työpaikkaakin.

Tultiin vuoteen 1914 ja Euroopassa alkoi maailmansota.

Se muutti siirtolaistenkin aseman.

Kutsuntoja karkuun kotimaahan

Koivisto oli aikunut jäädä pysyvästi Kanadaan. Amerikan elämä tuntui siinä määrin uudelta ja täydelliseltä vanhan mantereen torpparin oloihin verrattuna.

Yhdysvaltain kansalaisoikeuksia sai ensi kerran hakea oltuaan maassa kaksi vuotta. Sellaiset paperit täytti myös Lauri Koivisto.

Kun Yhdysvallat myöhemmin liittyi sotaan, julisti hallitus meidätkin täyskansalaisiksi - ja saman tien asevelvolliseksi, Koivisto kertoo.

Asepalvelukseen piti ilmoittautua 15. kesäkuuta 1917. Alkoi todellinen joukkopako. Viranomaiset eivät voineet ennen määräpäivää estää maastamuuttoa.

- Siinä rytäkässä minäkin

lähdin maasta. Hankkiuduin Kanadan puolelle Halifaxiin ja sieltä edelleen laivalla Pohjois-Norjaan.

Kotimaahan saavuttuaan Koivisto sai havaita, että sielläkin oli menossa suuri muutos.

Toisen kerran länteen

Lauri Koivisto avioitui 1921 ja pien perheeseen syntyi poika.

Perheen elättäminen Leppäkosken kartanon rakennustöillä tuntui niin tiukalta, että Koivisto läksi uudelleen länteen 1923. Tällä kerralla Kanadaan, kun USA oli jo ryhtynyt rajoittamaan siirtolaisten virtaa.

- Yksin läksin. Päätin kutsua perheen perästä.

Kanadan talous kasvoi ripeästi. Kielitaitonsa ansiosta Lauri Koivisto pääsi työnjohtajaksi suurten teollisuuslaitosten rakennustyömaille. Rahaa riitti kotiinkin lähetettäväksi.

- Vaimo ei ollut ihan kaikkea tarvinnutkaan, vaan pannut osan säästöön. Niin pääsi perheenikin Kanadaan.

Lamakausi lopetti hyvät vuodet

- Niin sitten tuli se pörssiromahdus Yhdysvalloissa. Eihän se heti meillä tuntunut, mutta sitten alkoivat seisauttaa työmaita. Niin pysähtyi meidänkin. Kaikki meni hiljaseksi, Koivisto sanoo.

Koivisto perheineen pakkaasi tavaransa ja palasi Suomeen 1931. Lamakausi oli sielläkin odottamassa, mutta säästöjensä turvin Koivisto saattoivat ostaa pientilan.

Sairaalloinen enoni oli myymässä tilaansa. Ostin ja maksoinkin heti, kertoo Koivisto.

Välirauhan aikaan 1940 Koivisto myi tilansa ja muutti vielä kerran, Riihimäelle. Riihimäen kunnallisissa miehele kertyikin sitten pisin yhtäjaksoinen työrupeama, 20 vuotta.

Reijo V. Alho
(SS)

Arjen uurastuksen lomassa oli aikaa tehdä huviretki, picnic, luontoon. Sitä varten Lauri Koivisto ystävineen vuokrasi komeat hevoskärrit.

Marmorisia ja graniittisia hautakivia
BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja
Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

MOODY'S DINER
and
CABINS
Erikoisia päivällisiä
Curb- palvelus
KOTITEKOISET LEIVOKSET
WALDOBORO, MAINE

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930
Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wildfire Campstoves, saunakiukaita ja saunan tarpeita.
Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleen myymiä halutaan

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittiöitä uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Sylvia Filpun (Maynard, MA) perhe haluaa kiittää kaikkia niitä ystäviä, jotka tekivät lahjoituksen *Raivaajan* hyväksi hänen muistolleen

Minia:

Vivian Filppu, Brockport, NY

Lapsenlapset:

Lauri ja Sandra Filppu, Burke, VA

Lennart Filppu, Palo Alto, CA

Paul Filppu, Maynard, MA

Ron ja Ellen (Filppu) Fredericks,

Redwood City, PA

Lapsenlasten lapset:

Steven, Michael, Brian ja Keith Filppu

Tulevia tilaisuuksia

Suomalainen Kultaisen Iän Kerho kokoontuu tiistaisin klo 2 ip. Elm St. Lähetyskirjon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg.

Kalevan Ritareiden ja Kalevan Naisten kuukausikokoukset perjantaina, syysk. 9. p:nä klo 7:30 ill. Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg.

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, syysk. 10. p:nä klo 8 - 12 yöllä. Hendela soittaa. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

Tanssit Sovittajan Puistossa lauantaina, syysk. 10. p:nä klo 8 - 12 yöllä. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

Tori Saiman Puistossa sunnuntaina, syysk. 11. p:nä klo 11 am.-3 iltap. Järjestäjä FACS. Kaikki mukaan!

Fitchburgin Kalevaisten järjestämät kielikurssit alkavat maanantaina, syysk. 12. p:nä klo 7 illalla Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg. Suomen kieltä opiskellaan jälleen kolmella tasolla kaksi tuntia illassa 10 viikon ajan. Tiedusteluihin vastataan numerosta: (508)582-4201.

TORI '88

Fall Fair

Sunnuntaina,
syysk. 11. p:nä

**Saiman Puisto
Fitchburg, MA**

11 aam. - 3 iltap.

JOYCE I. HANNULA CFP
Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

IDS INTERNATIONAL DATA SERVICES

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

Fitchburg ja ympäristö

Uutispaloja

Fitchburgin Kalevaisilla on jo vuosia ollut tapana järjestää syksyisin seisova pöytäpäivällinen huvillallaan Fort Pondissa, Lancasterissa.

Näin tehdään tänäkin vuonna, tarkemmin sanottuna sunnuntaina, syysk. 25. p:nä. Ruokaa on tarjolla keskipäivästä klo 1:30:een asti. Aikaisemmin päivämääräksi oli kaavailtu tämän kuun 11. päivää, joten lukijoiden tulisi huomioida

uusi päivämäärä.

Finnish American Club of Saiman kuukausikokous pidetään keskiviikkona, syysk. 14. päivänä klubin rakennuksessa Saiman Puistossa. Betsy Hannula puhuu ja näyttää diakuvia Massachusettsin valtion puistoista.

Hannula on Gardner Heritage State Parkin vierailukeskuksen johtaja.

Turhaa tietoa

Ei ole väliä miten mitätön asia on, joku on jossakin tehnyt siitä tutkimuksen, yhteenlaskelman ja julkaissut tietonsa. Tässä seuraa sekoitus tiedoista, numeroista ja sivuseikoista, jotka ehkä ovat aivan tarpeettomia, mutta niillä voi aloittaa jutustelun kaverin kanssa (eihän sitä aina viitsi puhua ilmoistakaan).

: 78 prosenttia amerikkalaisesta bensiinistä kulkee itsepalvelun kautta.

: Postimerkin takapuolella olevasta liimasta 1/10 osa on kaloreita.

: Vuonna 1985, jolloin videokaseteista tuli enemmän kuin ohimenevä ilmiö, amerikkalaiset vuokrasivat niitä 1.2 miljoona kappaletta - siis vain hiukan vähemmän kuin ne 1.7 miljoonaa kirjaa,

jotka USA:n yleiset kirjastot lainasivat lukijoilleen samana vuonna.

: Afrikan väestö on kaikkia muita maanosia nuorempaa - melkein puolet sen asukkaista on alle 16-vuotiaita.

: North Dakotan osavaltion rekisterissä on 27,000 enemmän autoja kuin asukkaita. Nähtävästi asia ei ole samoin Kiinassa, minkä väkiluku ylittää 5 biljoonaa. Yksi viidestä maapallon ihmisestä asuu Kiinassa.

: Amerikkalaiset haaskaavat 200,000 tonnia syötäväksi kelpaavaa ruokaa päivässä. Ja 44 senttiä jokaisesta dollarista, jonka he käyttävät ravintola-ateriointiin, kulkeutuu McDonald's pikaravintoloiden kassaan.

Roy Helander

Pirkko-Liisa O'Rourke, Washingtonin suurlähetystön kulttuuriasioiden konsuli, ja Auli Talvi, Suomi Seuran järjestösihteeri, kävivät myös tutustumassa Raivaajan toimitukseen vieraillessaan Fitchburgissa tämän kuun alussa pidetyn Suomi-Seuran kieli- ja kulttuuriseminaarin merkeissä.

Hymyä huuleen

Opettajatar antoi luokalle kirjoitettavaksi aineen otsikolla: "Jos olisin johtaja". Kaikki rupesivat töihin lukuunottamatta erästä poikaa, joka otti lunkisti ja sanoi:

- Odottelen tässä sihteerini!

Vanginvartija haettiin kuulusteltavaksi vankilanjohtajan luokse.

- Kuinka on mahdollista että numero 31 on päässyt pakenemaan? johtaja karjui.

- Hänellä oli avain, vartija änkytti.

- Hän siis varasti sen?

- Ei, johtaja, hän voitti sen korttipelissä.

Wanted

Apple pickers

Sept. 12 - Oct. 20

Sulin Orchard
885 Fisher Rd.
Fitchburg, MA

Kirkollisia

Bethel-Seurakunta

Suomen kielinen radiohartaustaus *Hyvät Uutiset* lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45.

Yleinen (suomen kielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 ip. Elm Street Lähetyskirjossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan pastorina toimii Taimo Majalahti, puh. 345-4264.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina, syysk. 11 p., klo 8:30 aam. radiohartaustaus *New Life* asemalta WEIM 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. pastori David Forry saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 ap. Pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina, syysk. 13 p., klo 7:00 ill. aikuisten kuorohartaustaus. Klo 7:30 viikkoillan hartaustilaisuus. kahvitarjoilun kustantavat Mrs. Diane Sordelis ja Mr. ja Mrs. Clyde Abbott.

Suomen kielinen puhelinhartaustaus kaikkina vuorokauden aikoina numerosta: (617) -343-8118. Evankelista Kerttu Kopsala.

Messiah Luterilainen seurakunta

Sunnuntaina, syysk. 11 p., klo 7:45 aam. suomenkielinen luterilainen tunti WCMX 1000 am. Klo 9 aam. rukoushetki. Klo 9:15 aam. sunnuntai koulu ja aikuisten Raamattuluokka. Klo 9:30 aam. korkeakoululaisten Raamattutunti. Klo 10:30 aam. englanninkielinen jumalanpalvelus. Klo 12 - 3 iltap. avointen ovien tilaisuus esikoululaisille. Klo 2:30 nuorten Mäntykappeli picnic. Klo 6 ill. kirkon virkailijoiden kokous.

Tiistaina, syysk. 13. p., klo 7 - 9 ill. syysmyyjäisten työ-paja.

Huom! Erikoinen äänestyskokous sunnuntaina, syysk. 18 p., klo 6 illalla.

Tanssit

Sovittajan Puistossa
Demond Pond, Rutland, MA

Lauantaina, syysk. 10. p:nä
klo 8 - 12 yöllä

Hi Lites soittaa

Kaikki tervetulleita!

Finnish American Club of Rutland
(F.T.S.S.)

Tanssit

Saiman Puistossa

Lauantaina, syysk. 10. p:nä
klo 8 - 12 yöllä

Hendela soittaa

Kaikki tervetulleita!

Finnish American Club of Saima

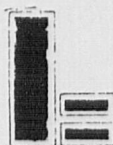
Kaikenlaisia vakuutuksia . . . Puhutaan Suomea

NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
**KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA**

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

HUHTALA OIL CO.

MAIN STREET, EAST TEMPLETON

Low competitive prices

**FULL SERVICE
632 1221**

**24-HOUR
BURNER SERVICE**
Dependability for over
10 YEARS

**Our 3rd Generation
LOCALLY OWNED**

Automatic Delivery is the same price as cash
Minimum 150 Gallons
11 Licensed Technicians
New Customers Welcomed
Our service area is from North Rutland to Orange

FUEL OIL

CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

**CASH ON DELIVERY
632-1226**

Fitchburgin kulttuurimäärärahat jaettu

FITCHBURG - Fitchburgin pormestari Jeffrey A. Bean ja Fitchburgin Arts Lottery neuvoston puhemies Ed Visco jakoivat edellisviikolla \$26,502 määrärahat yksityisille henkilöille ja järjestöille, joiden projektit joko opintojen, esitysten tai näyttelyjen muodossa rikastuttavat Fitchburgin kaupungin kulttuurielämää.

Määrärahojen vastaanottajien joukossa oli kaksi suomalaisjärjestöäkin, Finnish Cultural Center ja kansantanssiryhmä Revontulet.

Revontulet sai \$1000 stipendin, Finnish Cultural Center anomansa \$950, mikä on tarkoitettu Oskari Tokoin muistomerkin pystystystöihin.

Joyce Hannula edusti Revontulia tilaisuudessa. Finnish Cultural Center oli valinnut edustajakseen Sirkka Höglundin, Oskari Tokoin reliefin suunnittelija ja tekijä.

STIPENDIEN VASTAANOTTAJAT - Fitchburgin Arts Lottery neuvosto jakoi äskettäin \$26,502 edestä määrärahoja alueen kulttuuritoiminnan tukemiseksi. Kuva vastaanottotilaisuudesta. Vasemmalta (seisomassa) Kathy Coulson, Reb Rebillard, Sirkka Höglund, Leonard Gaskins, Joyce Hannula, Elizabeth Watson ja Janet Cragin; istumassa Elaine Membrino, Stephanie Chaffee, Melanie Gallo ja Catherine Lamothe.

KALEVAN...

jatkoa sivulta 5

työstään suomalaisuuden hyväksi täällä uudessa kotimaassa.

Näin sai heimohenki virkistystä yhdessä olost ja julkisesta tunnustuksesta. Nyt on hyvä juhla entisiä saabutuksia ja paneutua tulevaisuuden toimiin.

Eila Ivonen

SCANDINAVIAN COUNTRY GIFT SHOP

Gifts from

Finland, Sweden, Norway & Denmark
Crystal, Jewelry, Dinnerware, Linens
Woodenware and Other Unique Items.

Rte. 32

Keene, N.H.

Friday, Saturday, Sunday

10AM - 5PM

Just 2 Miles From Rte. 12

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa
liittää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS ☐ UUDISTUS ☐

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$20.00, 6kk \$13.00, 3kk \$9.00
Ulkomaille 12kk \$24.00, 6kk \$17.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420
Puh. (617) 343-3822

Visit a Heikkila Country Dealership for New England's Lowest Prices!

Alice and Eugene Heikkila

You Pay Less Because Our Country Costs are Less:

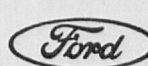
OVER 600 NEW AND USED CARS AND TRUCKS AVAILABLE

Sales • Leasing • Rentals • Financing • Top Trade Allowances • Factory-Trained Service

LUNENBURG FORD

39 Mass. Ave.—Rte. 2A—Lunenburg
345-1011

LUNENBURG ISUZU

39 Mass. Ave.—Rte. 2A—Lunenburg
345-1011

YUGO

LUNENBURG YUGO

AND FORD USED CAR ANNEX
525 John Fitch Hwy., Fitchburg • 345-2508

YUGO

NORTH-END SUBARU/MAZDA

SUBARU

Rte. 13, Lunenburg
582-4911

MAZDA

NORTH-END USED CAR CENTER

Jct. of Rte. 13 and Rte. 2A, Lunenburg
345-1363

Suomen uutisia

Budjetti valmiiksi:

Verot laskevat - asuntorahasto 1990

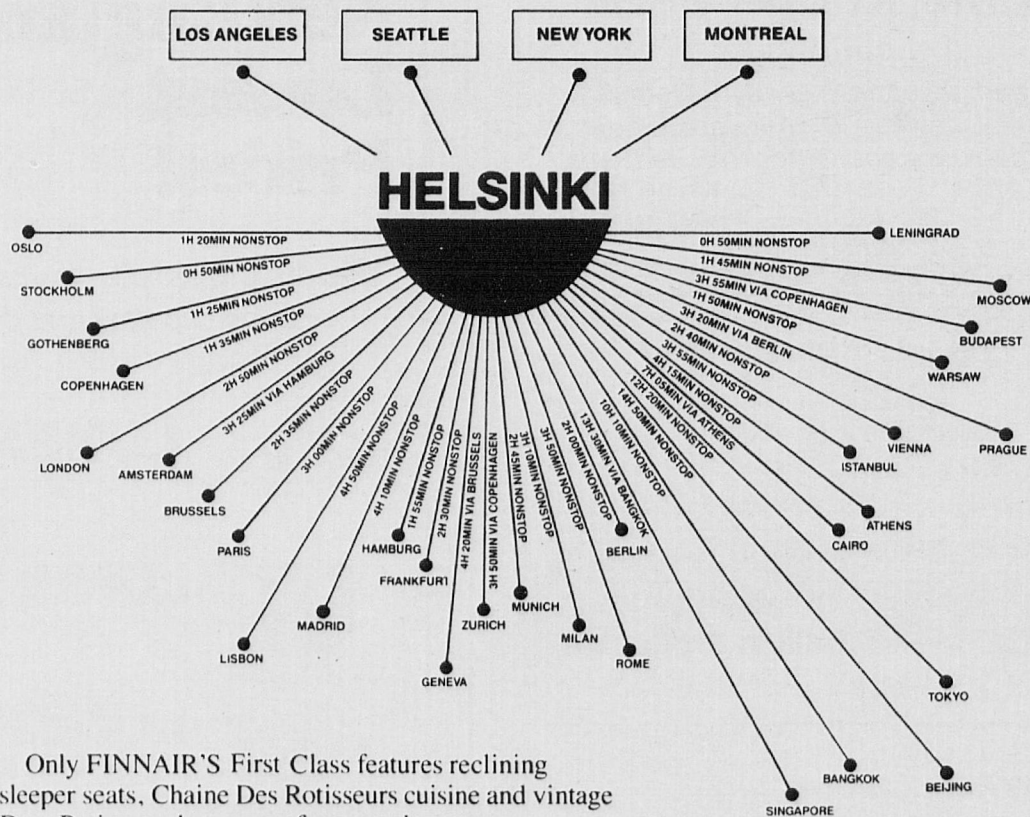
A black and white photograph of a large, gnarled tree growing out of a rocky, uneven terrain. The tree has a thick trunk and dense foliage. The ground is covered in rocks and sparse vegetation.

Onko tässä Suomen kansallispuu?

Ennen viimeistä istuntoa

Sosialidemokraattien vaatimus asuntorahaston perustamisesta tulee myös kirjatuksi hallituksen päätöksiin budjetineuvottelujen yhteydessä. Arava-järjestelmän ajanmukaistaminen aloitetaan vuoden 1990 alusta. Asuntorahastoon kerättäviä varoja selvittelemään asetetaan erityinen toimikunta.

**ONLY FINNAIR COVERS THE WORLD
AND ALL FINLAND, TOO.**

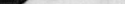

Only FINNAIR'S First Class features reclining sleeper seats, Chaîne Des Rotisseurs cuisine and vintage Dom Perignon champagne for your pleasure.

Only FINNAIR'S Executive Class offers a separate section of unique chaise-chairs with footrests and extra leg room...plus three dinner choices!

Only FINNAIR'S First and Executive Class passengers connecting to another FINNAIR flight in Helsinki get a free sauna or overnight stay with dinner, too.

For more information, contact FINNAIR, Toll Free 800-223-5700; In New York City 212-889-7070. For Cargo or FINNFAST Small Parcel Service, contact FINNAIR Cargo Nationwide, Toll Free 800-221-4300.

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Pikku-uutisia

TUONTI

Eniten polttoaineita

Suomeen tuontiin heinäkuussa erilaisia tuotteita 7091 miljoonalla markalla. Taulukossa vasemmalla tuote ja oikealla tuonnin arvo miljoonissa markkoissa.

polttaineet, sähkö	852
kemiall. aineet	782
mootoriajoneuvot	696
kivennäisöljyt	610
koneet	400
sähkökoneet	377
yleiskoneet	347
elintarvikkeet	303
tekstiilit	228
vaatteet	221
rauta ja teräs	208

VIENTI

Paperia lähes kolmasosa

Suomesta vietiin heinäkuussa tuotteita ulkomaille 6413 miljoonalla markalla. Siitä lähes kolmannes oli paperia ja pahvia.

paperi ja pahvi	1937
kemiall. aineet	401
paperimassa	375
puutavara	356
rauta ja teräs	350
koneet	340
sahattu ja höylätty puu	333
yleiskoneet	278
mootoriajoneuvot	231
sähkökoneet	216
muut metallit	193

TVO syväkairaa Konginkankaalla

Teolisuuden Voima Oy on aloittanut Konginkankaan Kivetyssä kilometrin syvyisen tutkimusreiän kairauksen kalloperään.

Tutkimuksella selvitetään alueen soveltuvuutta Olkiluodon ydinvoimalan käytetyn uraanipolttoaineen lopulliseen sijoittamiseen.

Kivetty on yksi voimayhtiön viidestä kalliotutkimuskohdesta. Kuhmossa ja Hyrynsalmella kairaukset aloitettiin jo vuosi sitten.

Konginkankaalta kairauskalusto siirtyy Sieviin, jossa kairaus alkaa kesän loppupuolella.

Vuonna 1992 päätetään, millä alueilla tutkimuksia tarkennetaan. Sijoituspaikka on tarkoitus valita vuonna 2000.

Kouluja lakkautetaan

Seuraavien kolmen vuoden aikana joudutaan lakkauttamaan yhteensä 86 pientä alasteen koulua, arvioidaan kouluhallituksen laatimassa ennusteessa.

Kouluista noin 40 prosenttia sijaitsee Oulun ja Lapin lääneissä.

Yleisin syy koulun lakkauttamiseen on oppilaiden väheneminen alle sen määrän, joka on edellytyksenä opettajanviran palkkauksen valtionosuuteen.

Kouluhallituksen selvityksen mukaan viime lukuvuonna Suomessa toimi kaikkiaan 138 lakkauttamisen uhkaa maan suomenkielistä alastetta.

Mäki- Matille rahasto

Jyväskylän kaupunki perusti elokuun lopulla mäkihypypääjä Matti Nykäsen nimikko-rahaston. Valtuusto varasi 50,000 markkaa rahaston alkupääomaksi ensi vuoden talousarvioon.

Rahaston apurahoilla tuetaan lähinnä jyväskyläläisiä nuoria urheilijoita. Nykäsellä itsellään on mahdollisuus tehdä ehdotuksia stipendien saajiksi.

Ensi vuoden alusta kaupunginhallitus asettaa rahastolle viisijäsenisen hoitokunnan, johon tulee mm. urheilujärjestöjen edustajia.

Uusi suurlähettiläs Washingtoniin

Ulkoministeriön kaupallisen osaston päällikkö Jukka Valtasaari on hallituksen ehdokas Suomen uudeksi suurlähettilääksi Washingtoniin.

Hallituksen valinta on hienoinen yllätys, sillä Valtasaari ehdittiin vasta nimittää kaupapoliittisen osaston johtajaksi ja Washington on hänen ensimmäinen suurlähettiläspaikkansa.

Valtasaari on aseidenriisunnan erikoistuntija ja aikaisemmin hän on työskennellyt mm. YK-edustustossa ja ulkoministeriön poliittisen osaston apulaispäällikkönä.

Maksansiirto sienimyrkytyksen takia

Helsingin yliopistollinen keskussairaala on tehnyt maksansiirron lappeenrantalaiselle miehelle, joka oli syönyt kuusi valkoista karpäsientä. Valkoinen karpässieni aiheuttaa myrkytyksen, joka usein johtaa kuolemaan.

Kyseessä oli Suomen ja Pohjoismaiden ensimmäinen maksansiirto sienimyrkytyksen takia.

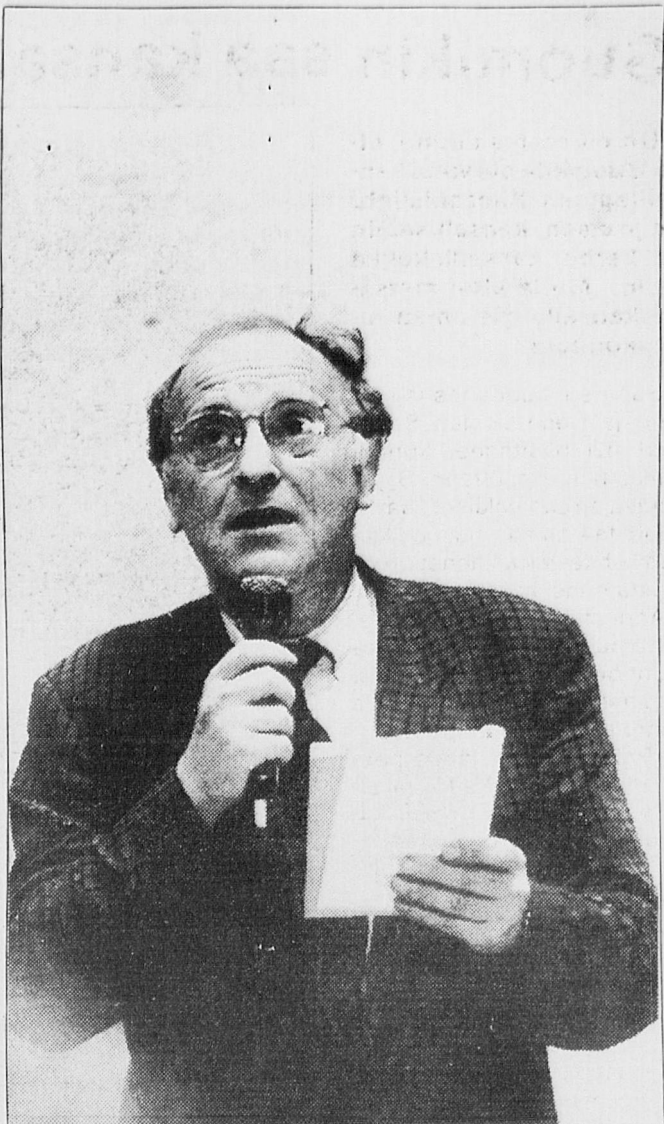
Asiantuntijat pitävätkin maksansiirtoa uutena varteenotettava sienimyrkytysten hoitokeinona.

Kauppatase ylijäämäinen

Suomen kauppatase oli vuoden ensimmäisen puoliskon jälkeen edelleen 1,7 miljardia markkaa ylijäämäinen, vaikka heinäkuussa kauppatase olikin 700 miljoonaa markkaa alijäämäinen.

Heinäkuussa viennin arvo oli 6,4 miljardia markkaa, mikä oli kolme prosenttia vähemmän kuin viime vuoden heinäkuussa.

Eniten heinäkuussa kasvotivat kulutustavaroiden tuonti, etenkin autojen, veneiden ja vaatteiden.

Joseph Brodsky halusi tavata Suomessa lukijansa ilman välikäsiä. Tuloksena oli yleisöryntäys noin tunnin mittaiseen runotilaisuuteen.

Nobelkirjailija kohtasi vihdoin suomalaisyleisön

Brodsky täytti kirjakaupan

Kun Joseph Brodsky puhuu runoudesta, hän puhuu äänistä, rytmistä, soinnista.

Kun Brodsky lukee runojaan, hän ei lue niitä: hän esittää ne melkein laulaa, resitoi, loitsuaa.

Akateeminen kirjakauppa Helsingissä rikkoi yleisöennätyksensä, kun Brodsky näytti elok. 23 p:nä miten runo esitetään. Aiemmin näin paljon yleisöä samalle paikalle on pystynyt keräämään vain Kurt Vonnegut.

Kaupan ensimmäinen kerros oli niin tungoksen täynnä, että yleisö ei pystynyt liikhtamaan. Brodsky luki runojaan noin tunnin verran yleisölle, joka reagoi niihin inostuneesti.

Pohjoismaiden kierroksellaan Brodsky ei ole tyytynyt lehdistötilaisuuksiin. Suomessa hän nimenomaan omasta tahdostaan halusi esiintyä suoraan lukijoilleen. Brodskyn runouttahan ei ole vielä saatavissa varsinaisesti suomeksi. Kustantaja on kuitenkin luvannut valikoiman ensi vuodeksi.

Viime vuonna Nobelin kirjallisuuspalkinnon saaneen Brodskyn runoja tulkitsti suomeksi Jukka Mallinen ja ruotsiksi Bengt Jangfeldt. Neuvostoliitossa syntynyt Brodsky asuu tällä hetkellä New Yorkissa.

* Celebrating our 25th Anniversary *

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS
FINNAIR SCHEDULED SERVICE

WEEKLY DEPARTURES—WEEKLY RETURNS

MINIMUM STAY 1 WEEK — MAXIMUM STAY 1 YEAR

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM

NEW YORK \$525 • SEATTLE \$625

LOS ANGELES \$725 • MONTREAL \$645*

* RULES AVAILABLE UPON REQUEST

CHILDREN 50% — INFANTS 10%

MONEY-SAVING TAX-FREE CONNECTIONS FROM ALL OTHER AIRPORTS IN NORTH AMERICA

SEATS ARE LIMITED — RESERVE YOURS EARLY FOR RESERVATIONS CONTACT:

TRAVEL

SERVICE

40 East 49th Street New York, N.Y. 10017

Telephones:

212 832-8989

800 223-0567

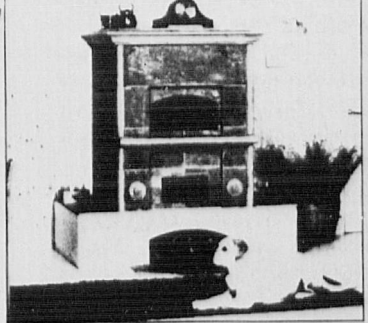
SOAPSTONE

Lähetätkää minulle korvauksetta
TuliKivi-lehti 1988.

NIMI
OSOITE
PUHELIN

TuliKivi

The New Alberene Stone Company Inc.
P.O. Box 300, Schuyler, Virginia 22969 USA
tel. 804-831-2228, 804-831-2677

Maailman tapahtumia

MAAILMAN ERI KULMILTA

Uusi aika koitti pubeille

LONTOO, Englanti - Englannin pubit siirtyivät uuteen aikaan äskettäin kun pubit voivat olla auki koko päivän ajan. Englannissa on ollut 70 vuoden ajan voimassa laki, jonka mukaan pubit on jouduttu sulkemaan iltapäivisin.

Kaikki pubit eivät kuitenkaan pidä oviaan auki koko päivän, sillä pubien omistajat ovat hyvin konservatiivisia. Englannissa tehty kysely ennustaa, että puolet Englannin ja Walesin noin 67,000:sta pubista aikoo noudattaa vanhaa käytäntöä.

Alkoholia vastaan taistelevat ryhmät ennustavat, että uudesta käytännöstä seuraa lisää juoppoutta ja väkivaltaa. Today-lehti sen sijaan totesi uudistuksesta: -Vihdoinkin meitä brittejä kohdellaan aikuisina.

'Itä-Saksa lähestyy glasnostia'

ITÄ-BERLIINI - Itä Saksan johtajat ovat vähitellen ottamassa oppia neuvostoliiton uudistuspolitiikasta ja he ovat entistä vastaanottavaisempia demokratian aatteille.

Näin arvelee Länsi-Saksan Saarimaahan sosiaalidemokraattinen pääministeri Oskar Lafontaine, joka on vierailut Itä-Berlinissä.

Itä-Saksan viranomaiset olivat väittäneet Lafontaineille, että Itä-Saksa on jo toteuttanut monia puoluejohtaja Gorbatschovin maassaan käynnistämää uudistuksia.

Lafontaine tapasi Itä-Berlinissä Itä-Saksan johtajan Erich Honeckerin ja hänen seuraajaehdokkaansa Egon Krenzlin.

Tappajahai Englannin rannikolla

TORQUAY Englanti - Viisi-metrinen valkohain ruho on löydetty Etelä-Englannin rannikolta.

- On melkoisen hälyttävää löytää tällainen hai näistä vesistä. Tämä on erittäin vaarallinen laji, jota hyvin harvoin tavataan Azorien saarten pohjoispuolelta, Exeterin yliopiston meribiologi sanoi viime viikolla.

Hänen mukaansa hain löytymisen saattaa johtua ilmastollisista muutoksista. Poliisi ei kuitenkaan ole vielä ruhoa löytänyt.

Australia valitsee tarkkaan siirtolaisensa

Vuosittain jätetään Australian edustustoihin ympäri maailmaa noin 1,2 miljoonaa maahanmuuttoanomusta. Hakijoista hyväksytään pysyviksi siirtolaisiksi monimutkaisen pistelaskujärjestelmän avulla vain noin 10 prosenttia eli noin 120,000. Muun muassa kielitaito ja varallisuus ratkaisevat, jollei kyse ole poliittisesta pakolaisesta.

Australia väkiluku noin 16 miljoonaa on pieni maan valtavaan kokoon verrattuna. Siirtolaisten määrää pyrittiin silti aiemmin rajoittamaan vielä nykyistä tiukemmin, kunnes 1983 valtaan tullut Työväenpuolue alkoi nostaa vuosikiintiötä hiljalleen yli 100,000:n. Vuosisadan loppuun mennessä tämän luvun odotetaan ylittävän reippaasti 200,000.

Tulijoita hyväksyttäessä annetaan etusija Australiaan jo asettuneiden lähimmille sukulaisille. Varsinkin filippiiniläiset ja vietnamilaiset ovat käyttäneet paljon tätä mahdollisuutta.

Poliittisilla pakolaisilla on

oma kiintiönsä. Suurimman ryhmän muodostavat Vietnamin venepakolaiset ja chileläiset yhdessä muiden etelä-amerikkalaisten kanssa. Viranomaiset yrittävät selvittää, ketkä ovat todella poliittisia pakolaisia ja ketkä taas ns. elintasopakolaisia, jotka ovat lähteneet maasta kurjien elinolosuhteiden vuoksi.

Suurin osa anojista kuitenkin hyväksytään Australian pitkällisen ja pikkutarkan pistelaskujärjestelmän nojalla kullekin maailman maalle myönnetyn kiintiön puitteissa. Siirtolaiseksi aikovan täytyy saada vähintään 80-85 pistettä sadasta tullakseen hyväksytyksi uudeksi australialaiseksi.

Pisteitä annetaan mm. englannin kielen taidosta, koulutuksesta, ammattitaidosta, varallisuudesta ja rikosrekisterin puhtaudesta. Australian hallitus painottaa, että kyse ei ole rotusyrjinnästä, vaan siitä, että maahanmuuttaja olisi uudessa kotimaassaan hyvissä lähtöasemissa ja pystyisi nopeasti sopeutumaan australialaiseen työympäristöön ja elämäntyyliin.

Yllättävästi Pohjoismaiden

muuttotilastoa on miltei poikkeuksetta johtanut Tanska. Toisella sijalla on ollut Ruotsi ja sitten Suomi. Tanskalaisia saapui viime kymmenvuotiskautena kaikkiaan 3,620, ruotsalaisia 2,040 ja suomalaisia vaatimattomat 1,230 eli vain 0.13 prosenttia kaikista maahanmuuttajista.

Australian suomalaisten kokonaisluku on pysynyt lähes samana eli vajaana 10,000:na vuodesta 1981 lähtien.

Etiopiaan ruoka-apua

ROOMA, - Etiopian hallitus saa 5.7 miljoonan dollarin arvosta ruoka-apua voidakseen ruokkia 200,000 Somaliasta tullutta pakolaista. YK:n maatalous- ja elintarvikejärjestö FAO kertoi äskettäin.

FAO pyrkii toimittamaan apua myös kuivuuden ja sodan uhreille Mosambikissa, kuivuuden uhreille Mauritaniassa ja tulvien uhreille Kuubassa.

Etiopia saa viljaa, palkokasveja ja kasviöljyä, joilla pakolaiset voidaan ruokkia puoleksi vuodeksi.

Varas palautti Vampyyrin

21-vuotias murtovaras ilmoittautui edellisviikolla Oslon poliisiasemalle Edward Munchin Vampyyri-taulu kainalossaan.

Munchin tunnetuimpiin maalauksiin kuuluva Vampyyri varastettiin Oslon Munch-museosta viime helmikuussa, eikä sen takaisin saamisesta elätelty toiveita. Teoksen arvo on noin 40 miljoonaa kruunua eli yli 6 miljoonaa dollaria.

Varkaus tehtiin silmiinpistävän yksinkertaisesti ja röyhkeästi. Varas oli ajanut autolla yksikerroksisen museon pihalle, murtautunut suoraan näyttelysaliin ja nostanut Vampyyrin seinältä. Sekä poliisi että museon henkilökunta arvelivat, että asialla olivat kokeneet varkaat ja että rikoksen takana oli itsekäs taiteenkerääjä.

Taulun 21-vuotias anastaja ei kuitenkaan ole ammattilainen.

- Olin toivottomassa rahapulassa varas kertoi Dagblad-lehdelle. Hän sanoi, ettei ole rosvo, ja selitti huimien pelivelkojen pakottaneen hänet varkauksiin.

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350 (in New York City, call 718-657-7700; in Los Angeles 213-655-8600).

Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS

THE AIRLINE OF SCANDINAVIA